

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

**FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY**

**Trenérská činnost absolventů a studentů na KTV FPE
ZČU v Plzni v FC Viktoria Plzeň**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Zdeněk Netáhlo

TVS

**Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Jaromír Votík, CSc.
Plzeň, 2017**

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 18. dubna 2017

.....
Vlastnoruční podpis

Poděkování:

Děkuji Doc. PaedDr. Jaromír Votík, CSc. za velmi užitečnou pomoc, spolupráci, odborné vedení a konzultaci při této bakalářské práci.

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	7
1 ÚVOD.....	8
2 CÍLE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY A ÚKOLY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2.1 Cíle.....	9
2.2 Výzkumné otázky	9
2.3 Úkoly	9
3 TEORETICKÁ ČÁST	10
3.1 Charakteristika fotbalu.....	10
3.1 Historie fotbalu	10
3.2 Trenérské licence	12
3.2.1 Přehled licencí.....	12
Tabulka č. 1, Přehled trenérských licencí dle FAČR.....	16
3.2.1 Licenční řád FAČR.....	16
3.2.2 Licenční kurzy	19
3.3 Výuka fotbalu na FPE KTV na ZČU v Plzni.....	20
3.4 Trénování	22
3.4.1 Chování trenérů	22
3.4.3 Typologie trenérů.....	23
3.5 Struktura mládežnických týmů FC Viktoria Plzeň.....	24
3.5.1 Partnerské školy	25
3.5.2 Sportovní centrum mládeže.....	26
3.6 Metodika výzkumu.....	27
3.6.1 Použité metody a techniky sběru dat	27
3.6.2 Charakteristika výzkumného souboru	28
3.7.4 Postup práce	29
3.7.5 Techniky zpracování dat.....	29

4 PRAKTICKÁ ČÁST	30
4.1 Výsledky semistruturovaných rozhovorů	30
4.2 Vyhodnocení semistrukturovaných rozhovorů	37
4.2.1 Sumarizace dat	37
4.2.1.1 Rozdělení dle časového horizontu od ukončení studia	37
4.2.1.2 Trenérské licence osob výběrového souboru	38
4.2.1.3 Trenérské stáže	41
4.2.1.4 Hráčská kariéra	41
4.2.1.5 Obsazení trenérů u jednotlivých kategorií	42
4.2.1.6 Časové vytížení trenérů	44
4.2.1.7 Typy pracovních smluv trenérů	44
5 DISKUZE	45
6 ZÁVĚR	46
7 REFERENČNÍ SEZNAM	47
8 SOUHRN	48
9 SUMMARY	49
10 PŘÍLOHY	50

SEZNAM ZKRATEK

- KTV – Katedra tělesné výchovy
- FPE – Fakulta pedagogická
- ZČU – Západočeská univerzita
- TV – tělesná výchova
- MS – mistrovství světa
- ME – mistrovství evropy
- FA – Football association
- FIFA – Fédération Internationale de Football Association
- UEFA – Union Européenne de Football Association
- OH – Olympijské hry
- FAČR – Fotbalová asociace České republiky
- TMÚ – Trenérsko-metodický úsek
- SCM – Sportovní centrum mládeže
- SpSM – Sportovní středisko mládeže
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- SH – Sportovní hry
- FOTM – Teorie a metodika fotbalu
- ČFL – Česká fotbalová liga

1 ÚVOD

Téma mé bakalářské práce je mi velmi blízké. Jelikož jsem aktivní fotbalista a zároveň jsem během studia na Západočeské univerzitě začal s trénováním fotbalových přípravek, zajímalo mě uplatnění a celkový progres trenérů, kteří začínali stejně jako právě já.

Západočeská univerzita nabízí mnoho předmětů zaměřených právě na didaktiku tělesné výchovy a řadu dalších teoretických i praktických předmětů, díky kterým by měl mít student naší fakulty dobrou přípravu na práci trenéra. Dalším nesporně důležitým faktem je určitá hráčská kariéra. Tuto podmínku splňuje většina trenérů, ale samozřejmě někteří lépe než druzí. Ale i to nám ukáže výsledek mé bakalářské práce, v níž se budu zabírat všemi těmito faktory. Než se dostanu k praktické části, čeká mne studium materiálů pro zpracování části teoretické, ve které se budu zabývat teorií fotbalu, tréninku, jednotlivých úrovní trenérských licencí a strukturou mládežnických kategorií v FC Viktoria Plzeň.

V neposlední řadě mě bude zajímat kariérní postup v kariéře trenéra. Právě tento aspekt mě osobně velmi zajímá, jelikož můžu nahlédnout na kroky mých kolegů a právě to je pro mě největší motivace do psaní mé bakalářské práce.

Abych shrnul svůj úvod - mým úkolem je analýza trenérské činnosti studentů FPE KTV na ZČU v FC Viktoria Plzeň. Především pak obsazení trenérů u jednotlivých kategorií, úroveň trenérské licence, časové vytížení a jak jsem již zmiňoval kariérní postup.

2 CÍLE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY A ÚKOLY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

2.1 Cíle

Cílem této práce je na základě zjištěných údajů zpracovat analýzu trenérské činnosti studentů a absolventů KTV FPE na ZČU v roli trenérů v FC Viktoria Plzeň.

2.2 Výzkumné otázky

Jaké je aktuální uplatnění studentů oborů s TV v roli fotbalových trenérů ve struktuře fotbalových klubů FC Viktoria Plzeň?

2.3 Úkoly

Úkol č. 1: Vypracování strukturovaného rozhovoru.

Úkol č. 2: Výběr zkoumaného souboru a kontaktování jednotlivých osob z něj.

Úkol č. 3: Absolvování rozhovorů s trenéry.

Úkol č. 4: Zpracování a vyhodnocení získaných dat

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Charakteristika fotbalu

Podle Votíka (2011) je fotbal sportovní, týmová, branková hra a patří v naší republice k nejoblíbenějším sportovním hrám. Na profesionální úrovni je i faktorem ekonomickým a politickým, může ale také sloužit jako vhodná forma aktivního odpočinku a zábavy v rámci rekreačních a rekondičních aktivit. Herní zatížení je určováno objemem, intenzitou a složitostí činností v průběhu utkání. Současné tendence vedou k častějšímu využívání pohybových činností vyšších intenzit.

Současné pojetí hry je charakterizováno neustálým zvyšováním požadavků na objem a intenzitu herních činností v utkání při současně se zvětšující složitosti. Takže můžeme říct, že má hráč na uskutečnění herních činností stále méně času i méně prostoru. Fotbal současnosti je stále náročnější i z psychologického hlediska. Hráč musí pohotově reagovat na neustále se měnící situace, rychle se rozhodovat a tvůrčím způsobem individuálně nebo ve spolupráci s ostatními spoluhráči řešit herní úkoly.

V tréninkovém procesu je stále zdůrazňována nutnost přiblížení podmínek tréninkového procesu podmínkám utkání. Jde o požadavky na rychlost vnímání a hodnocení hry, dále rozhodování a řešení, ale to vše při deficitu času a prostoru a v osobním kontaktu se soupeřem.

Z hlediska týmového herního výkonu jsou úspěšná mužstva s velmi variabilními, dynamickými a elastickými variantami rozestavení hráčů. Dále je kladen důraz na neustálý rozvoj záměrné skupinové a týmové herní spolupráce hráčů mužstva v útočných i obranných činnostech (Votík, 2011).

3.1 Historie fotbalu

Fotbal vznikl z týmových her, které jsou v různých obměnách součástí historického vývoje lidstva. Již 3000 př.n.l. jsou známy první známky fotbalu ze zemí jako Čína, Řecko, Řím nebo z Aztécké a Májské říše. Další zprávy jsou již z období středověku, kdy se různé formy fotbalu objevují ve Francii, v Itálii, ale především v takzvané kolébce fotbalu a tou je Anglie. (Votík, 2016)

Podle Macha(1996) je pro tuto zemi podle nejstarších pramenů charakteristický vznik fotbalu v současné podobě a to na přelomu 18. a 19. století. Nejznámější z prvních

pravidel vytvořil v roce 1862 rektor univerzity J.C. Thring a jsou to vůbec nejstarší dochovaná pravidla fotbalu. Zajímavostí v těchto pravidlech bylo například povolené hraní rukou. Dalším významným datem byl 26. říjen 1863, kdy se sešli zástupci jedenácti ligových klubů a ustanovili spolek pod názvem The Football Association, který byl první fotbalovou organizací na světě a dodnes je znám pod zkratkou FA. 30. listopadu 1872 se uskutečnil první mezistátní zápas mezi Skotskem a Anglií. Dalším důležitým datem je 16. Říjen 1871, kdy byla založena první fotbalová soutěž pod jménem Football Association Challenge Cup, dnes známý jako FA Cup. Konec 19. století přinesl velký rozmach fotbalu v Anglii a ze sportu studentů se stal národní sport, kterým je dodnes. Z Anglie se nejdříve rozšířil novodobý fotbal do Evropy a odtud poté po celém světě. Mezinárodní organizace zastřešující fotbal se svět dočkal 21. května 1904, kdy byla založena Mezinárodní fotbalová federace, kterou známe pod zkratkou FIFA. Úvodního shromáždění v Paříži se účastnili zástupci za Francii, Belgie, Dánsko, Nizozemsko, Švýcarsko, Švédsko a Madrid FC. Již o dva dny později se konal první kongres FIFA, kde byl zvolen první předseda, francouz Robert Guérin. Nyní je FIFA se 193 členskými zeměmi jednou z největších, nejbohatších a nejznámějších organizací na světě. První fotbalové MS se odehrálo roku 1930 a to v Uruguayi, která také tento turnaj vyhrála. Evropská unie fotbalových asociací, UEFA, byla založena roku 1954.

V ČR se fotbal začal hrát na konci 19. století a to pouze v cyklistických a veslařských klubech nebo ve studentských kroužcích. První fotbalové utkání bylo odehráno v roce 1887 v Roudnici, i když jiný zdroj udává rok 1892. Skutečným průlomem bylo založení Českého fotbalového svazu v r. 1901. V roce 1891 byl založen fotbalový klub AC Sparta Praha a jejich pražský rival SK Slavia Praha o rok později. V roce 1992 byla dobudována Československá asociace fotbalu a rovněž byla přijata za člena FIFA.

Mezi největší úspěchy Československého fotbalu patří 2. místo na MS v Itálii v r. 1934. Dále pak: r. 1962 a 2. místo na MS v Chile, r. 1964 a 2 místo na OH v Japonsku, r. 1976 a vítězství na ME v Jugoslávii, r. 1980 a další prvenství na OH v Moskvě, opět r. 1980 a 3. místo na ME v Itálii a posledním úspěchem bylo čtvrtfinále na MS v Itálii r. 1990. Československá asociace fotbalu zanikla k 1. 1. 1993 při rozdělení Československa a nejvyšším fotbalovým orgánem se stal Českomoravský fotbalový svaz a od roku 2011 se změnil název na Fotbalovou asociaci České republiky. Mezi největší úspěchy národního družstva samotné České republiky patří 2. místo z ME, které se odehrálo v Anglii nebo 3. místo z ME v Portugalsku. To je prozatím poslední větší úspěch pro národní tým České republiky. Jako další úspěchy se dají brát postup do čtvrtfinále ME v Polsku a na

Ukrajinské a nebo účasti na MS v Německu roku 2006. Juniorská reprezentace U21 dosáhla jednou na 2. místo na ME pořádaném na Slovensku v roce 2000 a také na vítězství na ME roku 2002 ve Švýcarsku. Kompletní sbírku poté doplnila v Dánsku na ME, kde obsadila 3. místo. FAČR má v současné době kolem 300 000 členů. (Votík, 2016)

3.2 Trenérské licence

V České republice je gestorem vzdělávání všech fotbalových trenérů Fotbalová asociace ČR (FAČR), Sportovně technického oddělení, konkrétně potom Trenérsko-metodický úsek (TMÚ) FAČR. Trenérsko-metodický úsek má kromě školení trenérů a přidělování trenérských licencí na starost také: schvalování programů kurzů, vypracování řádu licenčních kurzů, vyhodnocení kurzů a programů, které jsou pořádány komisemi, vedení databáze trenérů, je oprávněn podat návrh na zahájení disciplinárního řízení s trenérem, dále je oprávněn dočasně zastavit účinnost licence, rozvíjí program vzdělávání trenérů v rámci FAČR, vydává trenérské průkazy, oficiální diplomy UEFA a visací karty, zástupci se zúčastní seminářů pořádaných UEFA, FIFA a komunikuje s těmito dvěma asociacemi především o nových postupech při vzdělávání trenérů. Se souhlasem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR vydává osvědčení o absolvování akreditovaného vzdělávacího programu pro trenéry, kteří mají licenci vycházející z UEFA Konvence. Potom také vyhodnocuje poznatky z výše uvedených seminářů a následně píše příspěvky do odborných časopisů a má na starosti správu knihovny s odbornou literaturou a DVD. Udílení jednotlivých trenérských licencí je vždy v souladu s konvencí o vzdělávání evropských trenérů, která funguje mezi FAČR a UEFA. Díky této konvenci o vzdělávání trenérů, která je v souladu se Směrnicí pro udělování trenérských licencí, mohou trenéři absolvující trenérské vzdělání získat trenérskou licenci s mezinárodní platností a účinností. Jednotlivé úrovně trenérských licencí vyjadřují úroveň odborné způsobilosti trenéra. Licence se rozdělují na ty, které vycházejí z konvencí a mají tím pádem mezinárodní platnost a doplňují je licence, které jsou pod hlavičkou FAČR. (Formánek, 2015)

3.2.1 Přehled licencí

Trenérské licence jsou v ČR takovéto. Podle Formánka (2015) se licence rozdělují na ty, které vychází z UEFA Konvence a na licence FAČR. V přehledu začnu těmi, které vycházejí z UEFA Konvence.

Licence UEFA Grassroots "C"

Studium licence organizuje a zabezpečuje Krajský fotbalový svaz. Cílem tohoto studia je zejména představit účastníkům možnosti tréninkové praxe ve formě co nejpříjemnější mladým hráčům a skupinám zabývajícím se fotbalem především jako volnočasovou aktivitou. Studium Licence UEFA Grassroots "C" je zaměřeno na potřeby amatérského fotbalu a mládežnických kategoriích v rámci OFS. Studium je externího charakteru a časová vytiženost činí 60 hodin. Studium licence se rozděluje na dva stupně. Prvním stupněm je kurs C licence, který je vytižen 20 hodinami. Druhým stupněm je Kurs Grassroots, jehož časové zatížení je 40 hodin. Po absolvování obou těchto částí se stává absolvent držitelem UEFA Grassroots C licence.

Licence UEFA "B"

Studium licence organizuje a zabezpečuje Krajský fotbalový svaz. Studium trenérské Licence UEFA "B" je zaměřeno zejména na potřeby fotbalu mládeže v kategoriích žáků a dorostu nižších soutěží a dále na potřeby ostatního amatérského fotbalu. Obsahem, formami a prostředky odpovídá požadavkům UEFA. Studium je externího charakteru, je rozloženo do 160 hodin a rozfázováno do studijních bloků odpovídajících předepsanému počtu hodin studia. Příjímací zkouška se skládá z písemného testu na úrovni vědomostí ze školení UEFA Grassroots C licence, z ústní zkoušky na úrovni vědomostí ze školení UEFA Grassroots C licence, z herního výkonu v mini utkání, popřípadě dovednostního testu.

Licence UEFA "A"

Studium licence organizuje a zabezpečuje také Trenérsko-metodický úsek FAČR. Studium trenérské licence UEFA "A" je již zaměřeno spíše na potřeby neamatérského fotbalu, amatérský fotbal seniorů a mládeže vyšších soutěží. Obsahem studia, svými formami a prostředky odpovídá a ztotožňuje se s požadavky UEFA na jednotnou úroveň a model trenérského vzdělání v Evropě na této licenční úrovni. Koncepce tohoto kursu dbá hlavně na vědomosti, praktické dovednosti a rozvoj schopností trenérů. Studium je externího charakteru a je organizované blokovou výukou a rozloženo do 200 hodin. Rozdělení studia je následující: 4x pětidenní soustředění včetně deseti hodin zkoušek a závěrečné hodinové zkoušky na každého studenta. Příjímací zkouška k této licenci se skládá z písemných testů (na úrovni vědomostí licence UEFA "B"), z ústní zkoušky (na úrovni vědomostí licence UEFA "B"), praktické zkoušky - test z herních dovedností a hodnocení herního výkonu v

utkání. Praktická část může být konána dle aktuálního rozhodnutí TMÚ FAČR v daném roce.

Licence Trenér mládeže UEFA "A"

Studium licence zde opět organizuje a zabezpečuje Trenérsko-metodický úsek FAČR. Studium licence Trenér mládeže UEFA "A" bylo zřízeno z důvodu zkvalitnění práce s dětmi a mládeží a je výhradně zaměřeno na tuto cílovou skupinu ve všech předmětech studia. Tento studijní program byl zaveden v roce 2004. Absolventi tohoto licenčního studia mohou pracovat jako hlavní trenéři Sportovních tříd, SCM, všech mládežnických soutěží a mládežnických reprezentačních celků. Studium je externího charakteru, organizované je pomocí blokové výuky a je rozloženo do 400 hodin, což jsou tři semestry po třech týdenních výukových blocích - 40 hodin. Příjímáčí zkouška se skládá z písemné zkoušky (otázky z biomedicíny, sportovní edukologie, didaktické technologie, všeobecné inteligence), z ústní zkoušky (otázky z biomedicíny, sportovní edukologie, didaktické technologie), z praktické zkoušky (test speciálních dovedností, hodnocení herního výkonu v průpravné hře) - tato část zkoušky může být organizována, dle aktuálního rozhodnutí TMÚ FAČR, z jazykové zkoušky (jazyková zkouška se absolvuje buď to z AJ nebo z NJ, tedy jednoho z úředních jazyků UEFA) - tato část zkoušky může být organizována, dle aktuálního rozhodnutí TMÚ FAČR.

Licence UEFA "PRO"

V tomto případě stejně jako u ostatních licencí vycházejících z UEFA Konvence organizaci zabezpečuje Trenérsko-metodický úsek FAČR. Studium licence je speciální trenérsko-manažerský kurs řízený ČMFS, který má za úkol připravit trenéry pro požadavky profesionálního fotbalu. Obsah studia, jeho formy a prostředky odpovídají a ztotožňují se s požadavky UEFA na jednotný model evropského trenérského vzdělávání. Koncepce tohoto kursu je propojit teoretické a praktické znalosti, které jsou potřeba pro využití v profesionálním fotbalu. Součástí studia je jazyková průprava a na výběr je jeden z ústředních jazyků UEFA (angličtina, němčina). Studium je externího charakteru, organizované blokovou výukou v soustředěních. Standardní délka studia je dva roky (4 semestry). Studium je rozloženo do 581 hodin, dvanácti učebních předmětů ve třech semestrech, čtvrtý semestr je věnován plnění úkolů v rámci stáží, závěrečných prací a zkoušek. Na konci prvního semestru je frekventantům zadáno téma pro vypracování závěrečné práce. Příjímáčí zkouška se skládá z písemné zkoušky (otázky z biomedicíny, sportovní edukologie,

didaktické technologie, všeobecné inteligence), z ústní zkoušky (otázky z biomedicíny, sportovní edukologie, didaktické technologie), z praktické zkoušky (test speciálních dovedností, hodnocení herního výkonu v průpravné hře) - tato část zkoušky může být organizována, dle aktuálního rozhodnutí TMÚ FAČR, z jazykové zkoušky (jazyková zkouška se absoluuje z jednoho z úředních jazyků UEFA (AJ, NJ) - tato část zkoušky může být organizována, dle aktuálního rozhodnutí TMÚ FAČR. Tato licence je nejvyšší možná a uzavírá nám výčet trenérských licencí vycházejících z Konvence (Formánek, 2015).

Dále nabízím výčet fotbalových licencí FAČR (dříve ČMFS).

Licence "C"

Studium licence organizuje a zabezpečuje Okresní fotbalový svaz, ale mohou ho pořádat i Krajský fotbalový svaz. Licence "C" je jediným studiem, z kterého nedostane trenér žádný výstup. Studium C licence je zaměřeno zejména na potřeby trenérů, kteří pracují s mládeží v kategorii přípravků a žáků nižších soutěží a dále na potřeby ostatního amatérského fotbalu v rámci OFS. Studium je externího charakteru a časové vytižení je v doporučeném počtu 22 hodin výuky + hodina závěrečné zkoušky. Licence "C" se mohou zúčastnit všichni starší 18 let a splní podmínky pořadatele kursu (poplatek, včasná přihláška atd.). Občan starší 15 let se může kursu účastnit pouze s písemným povolením rodičů a také musí splnit podmínky pořadatele kursu.

Trenér brankářů B

Kurzu licence Trenér brankářů B se může účastnit zletilá fyzická osoba, která doloží trenérské působení v roli trenéra brankářů s licenci minimální úrovně UEFA B a splní podmínky podle Řádu licenčního kurzu, který tvoří Přílohu č. 7 tohoto řádu. V průběhu kurzu musí jeho účastník prokázat trenérské působení písemným potvrzením klubu a vést trenérský deník.

Trenér brankářů A

Kurzu licence Trenér brankářů A se může účastnit zletilá fyzická osoba, která doloží trenérské působení v roli trenéra brankářů a) s licenci UEFA A nebo b) s licenci UEFA B a současně musí mít v držení licenci Trenér brankářů B, a splní podmínky podle Řádu licenčního kurzu. V průběhu kurzu musí jeho účastník prokázat trenérské působení písemným potvrzením klubu a vést takzvaný trenérský deník. Při studiu kurzu licence Trenér brankářů A může jeho účastník působit u družstev I. ligy a II. ligy jako trenér brankářů. Licence trenéra brankářů rozšiřuje tým licencovaných trenérů, kteří mohou být uvedeni v zápisu o

utkání. Kurzy se konají jedenkrát za dva roky, Pořádá je TMÚ a platnost licence je 3 roky. Doškolení má na starosti také TMÚ.

Kondiční trenér FAČR

Kurzu licence Kondiční trenér FAČR se můžou účastnit všechny osoby po dovršení 18 let, které doloží působení v roli kondičního trenéra s licenci minimální úrovně UEFA B nebo fyzická osoba, která je absolventem alespoň bakalářského studia na vysoké škole sportovního zaměření. Před zahájením studia musí složit přijímací zkoušky a splnit další podmínky podle Řádu licenčního kurzu, který si můžete dohledat v příloze č. 9 tohoto řádu. V průběhu kurzu musí jeho účastník prokázat trenérské působení písemným potvrzením klubu a také si vést trenérský deník. Kurz se koná jedenkrát za dva roky, pořádá jej TMÚ. Licence platí 3 roky. Doškolení zajišťuje také TMÚ.

Pro doplnění zde uvádím tabulku s přehledem trenérských licencí, jak těch vycházejících z Konvence, tak licencí FAČR. Tabulku doplním o hlavní motto odpovídající dané úrovni podle FAČR (FAČR, 2014) a o hlavní zaměření ke kategoriím.

Licence	Motto	Zaměření ke kategoriím
C licence	Radost ze hry	Přípravky – mladší žáci
UEFA Grassroots C licence	Radost ze hry	Přípravky – žáci
UEFA B licence	Výchova a učení	Přípravky – žáci – dorost
UEFA A licence	Učení a výkon	Žáci – dorost – dospělí
Trenér mládeže UEFA A	Výchova, učení a výkon	Rozvoj a péče o talenty
UEFA PRO	Úspěch	Profesionální fotbal dospělých

Tabulka č. 1, Přehled trenérských licencí dle FAČR

3.2.1 Licenční řád FAČR

Co se týká využitelnosti licencí v jednotlivých soutěžích od okresního přeboru po mezinárodní utkání reprezentací, uvádí Řád trenérů FAČR (2015) rozdělení zvláště na mládežnický a dospělý fotbal a také fotbal žen. Dále pak rozlišujeme funkci u týmu a to

funkce hlavního trenéra, asistenta, trenéra brankářů a kondičního trenéra. Licence, které jsou vyžadované pro jednotlivé soutěže, určuje Řád trenérů.

V kategorii dospělých mužů, požaduje řád následující licence:

- a) „v I. lize držitelé licencí UEFA PRO; trenér brankářů může být držitelem licence Trenér brankářů A;
- b) v II. lize držitelé licencí podle písmena a); asistentem trenéra nebo trenérem brankářů může být držitel licence Profesionální trenér FAČR, Trenér mládeže UEFA A nebo UEFA A;
- c) v soutěžích, jejichž řídicím orgánem je Řídicí komise pro Čechy nebo Řídicí komise pro Moravu, držitelé licencí podle písmena b) a držitelé licencí Profesionální trenér FAČR, Trenér mládeže UEFA A nebo UEFA A; trenér brankářů může být držitelem licence Trenér brankářů B;
- d) v soutěžích, jejichž řídicím orgánem je Krajský fotbalový svaz, držitelé licencí podle písmena c) a držitelé licence UEFA B;
- e) v soutěžích, jejichž řídicím orgánem je Okresní fotbalový svaz, držitelé licencí podle písmena d) a držitelé licencí UEFA Grassroots C nebo Trenér fotbalu C.“ (Anonymous 2, 2015)

U reprezentačního A týmu a reprezentačního týmu U21 může trenérsky působit držitel licence UEFA PRO, trenér brankářů může být držitelem licence Trenér brankářů A."

U mládežnických kategorií jsou vyžadované licence nastaveny takto:

- a) „v Juniorské lize držitelé licencí Trenér mládeže UEFA A nebo Profesionální trenér FAČR; asistentem trenéra nebo trenérem brankářů může být držitel licence UEFA A, trenérem brankářů může být držitel licence Trenér brankářů A;
- b) v soutěžích SCM a SpSM držitelé licencí Trenér mládeže UEFA A nebo Profesionální trenér FAČR; trenérem brankářů může být držitel licence Trenér brankářů B;
- c) v soutěžích, jejichž řídicím orgánem je Řídicí komise pro Čechy nebo Řídicí komise pro Moravu, držitelé licencí podle písmena b) a držitelé licence UEFA A;
- d) v soutěžích, jejichž řídicím orgánem je Krajský fotbalový svaz, držitelé licencí podle písmena c) a držitelé licence UEFA B;

- e) v soutěžích, jejichž řídicím orgánem je Okresní fotbalový svaz, držitelé licencí podle písmena d) a držitelé licencí UEFA Grassroots C nebo Trenér fotbalu C.“

Vedoucím trenérem SCM a SpSM může být držitel licence Trenér mládeže UEFA A, Profesionální trenér FAČR nebo UEFA PRO. Pro vedoucího trenéra SpSM se užije i § 18 odstavec 4 tohoto řádu. Trenérsky působit u mládežnických reprezentačních družstev může držitel licence Trenér mládeže UEFA A, trenér brankářů může být držitelem licence Trenér brankářů B.

U kategorie žen je vymezení následující:

- a) „v I. lize žen držitelé licencí UEFA A, Trenér mládeže UEFA A nebo Profesionální trenér FAČR; asistent trenéra nebo trenér brankářek může být držitelem licence UEFA B; trenér brankářek může být držitelem licence Trenér brankářů A;
- b) v II. lize žen, ČFLŽ a MFLŽ držitelé licencí podle písmena a) a licence UEFA B; asistent trenéra nebo trenér brankářek může být držitelem licence UEFA Grassroots C nebo licence Trenér fotbalu C; trenér brankářek může být držitelem licence Trenér brankářů B;
- c) v divizi žen a nižších soutěžích držitelé licencí podle písmena b) a licencí UEFA Grassroots C nebo Trenér fotbalu C
- d) v I. lize dorostenek, I. lize starších zákyň a I. lize mladších zákyň držitelé licencí podle písmena b); e) v II. lize dorostenek, II. lize starších zákyň a v soutěžích přípravek držitelé licencí podle písmena c). “ (Anonymous 2, 2015)

Podle Řádu trenérů FAČR (2015), jako trenér u mládežnických reprezentačních družstev žen může působit držitel licence UEFA A, trenér brankářek může být držitelem licence Trenér brankářů A, Trenér brankářů B. Trenérsky působit u reprezentačního družstva žen může držitel licence UEFA PRO.

Po absolvování trenérského studia nebo prodloužení licence, je vystaven trenérský průkaz a diplom. Jako osvědčení o držení účinné licence slouží Trenérský průkaz. Každý trenér je povinen trenérský průkaz na vyžádání předložit v případech podle Soutěžního řádu. Následující informace nalezneme na trenérském průkazu: „a) jméno a příjmení; b) datum narození; c) místo narození; d) druh licence; e) číslo licence; f) platnost trenérského průkazu; g) podpis oprávněné osoby za Komisi.“ V případě poškození nebo ztráty je možnost opětovného vystavení trenérského průkazu nebo diplomu na základě žádosti tre-

néra. Jsou stanoveny tyto poplatky: „a) Trenér fotbalu C licence a Grassroots UEFA C – 50,- Kč; b) UEFA B, Trenér brankářů B licence a Kondiční trenér FAČR – 150,- Kč; c) UEFA A, Trenér mládeže UEFA A, Profesionální trenér FAČR, Trenér brankářů A licence – 200,- Kč; d) UEFA PRO – 250,- Kč.“ (Anonymous 2, 2015)

Pro přehled má TMÚ databázi trenérů, která obsahuje tyto informace: „a) jméno a příjmení; b) bydliště; c) rodné číslo; u osob, kterým nebylo přiděleno, náhradní číslo, které FAČR přidělí; d) datum narození; e) fotografii trenéra; f) elektronickou adresu a telefonní číslo; g) datum první registrace v databázi; h) druh licence a údaj, která komise ji udělila; i) účinnost licence; j) číslo licence; k) počet kreditů získaných v rámci kreditního systému doškolení a záznam, kterých seminářů ohodnocených kredity se účastnil. Dále zde také nalezneme, zda je členem Unie českých fotbalových trenérů. Aktualizace databáze probíhá ihned poté, co TMÚ vypracuje nebo od jiné komise obdrží seznam trenérů, kteří se zúčastnili kurzu, doškolení či speciálního semináře, a jejich výsledky.“ (Anonymous 2, 2015)

Licence ztrácí svou účinnost v těchto případech: „a) uplyne-li doba, na kterou byla licence udělena, b) při žádosti trenéra o pozastavení platnosti kvůli vážným zdravotním či jiným důvodům, které je trenér povinen prokázat. V případě pozastavení účinnosti licence je trenér povinen odevzdat trenérský průkaz TMÚ. Po opětovném nabytí účinnosti pozastavené licence je třeba, v případě, kdy by již jinak pozastavená licence pozbyla účinnosti, absolvovat doškolení nebo popřípadně splnit podmínky kreditního systému doškolení. Za taková doškolení a semináře však trenér, kterému byla účinnost licence pozastavena, v tomto případě neplatí poplatek.“ (Anonymous 2, 2015)

3.2.2 Licenční kurzy

Podle Řádu trenérů FAČR (2015) jsou licenční kurzy stanoveny dle obsahu učiva a počtem učebních hodin podle studijního programu, který udává Řád licenčního kurzu. Kurzy organizují komise, a to i ve spolupráci s Unií českých fotbalových trenérů a vysokými školami. Licenčních kurzů vycházejících z Konvence se smí účastnit i osoby s jiným než českým občanstvím, pokud je jejich znalost českého jazyka a schopnost v něm komunikovat na úrovni pro kurz dostačující, avšak nejvyšší počet zahraničních účastníků může být 10% z celkového počtu účastníků kurzu. Tito účastníci musí být TMÚ ohlášení elektronicky nebo dopisem před zahájením kurzu. V případě zájmu trenéra o prodloužení účinnosti licence, je potřeba absolvovat doškolení. Doškolení pořádá komise odpovědná za

pořádání kurzu. Hlavního doškolovacího semináře se může zúčastnit trenér, který má řádem stanovený počet kreditů, a po absolvování tohoto semináře je trenérovi prodloužena účinnost licence a zároveň získává tímto řádem stanovený počet kreditů do dalšího cyklu doškolení. Je-li daná licence udělena trenérovi poprvé, uplatní se kreditní systém doškolení a je s jejím udělením spojeno i udělení takového počtu kreditů, který opravňuje trenéra účastnit se hlavního doškolovacího semináře. Za vedlejší doškolovací seminář lze uznat i speciální seminář podle §14 Licenčního řádu v tom případě, kdy program takového speciálního semináře schválil TMÚ, který může zastoupit Profesionální trenér mládeže nebo jiná vyškolená a smluvně pověřená osoba. Jako vedlejší seminář pro účely kreditního systému doškolení lze uznat i: a) dokumentací doložené zahraniční trenérské stáže; b) ukázkové tréninky a semináře organizované létajícími týmy trenérů; c) lektorskou činnost v rámci kurzů pořádaných komisemi; d) další typy seminářů a akcí uznaných TMÚ FAČR a doložených účastí trenéra. Programy kurzů a doškolení schvaluje TMÚ, který v případě licence C, UEFA Grassroots C a UEFA B může zastoupit Profesionální trenér mládeže nebo jiná, TMÚ smluvně pověřená a vyškolená osoba. Za účast v kurzech a doškolovacích seminářích jsou komise oprávněny vyžadovat poplatek.

V mezidobí kurzů a doškolení organizují komise ve spolupráci s Unií českých fotbalových trenérů a vysokými školami speciální semináře. Speciální semináře jsou určeny k předávání zkušeností, vědomostí a poznatků v konkrétně zaměřených tematických oblastech. Mezi základní typy speciálních seminářů patří: a) speciální semináře pro trenéry dětí a mládeže; b) speciální semináře zaměřené na kondiční aspekty; c) speciální semináře k rozvoji herních a takticko-technických předpokladů; d) speciální semináře a kurzy pro trenéry brankářů; e) speciální semináře zaměřené na ženský fotbal; f) speciální semináře zaměřené na fotbal handicapovaných; g) speciální semináře zaměřené na psychologii, vedení skupin a jednotlivců; h) speciální seminář pro lektory profesionálních licencí vycházejících z Konvence; i) speciální semináře pořádané za účelem předání poznatků a zkušeností ze seminářů pořádaných FIFA a UEFA. (Anonymous 2, 2015)

3.3 Výuka fotbalu na FPE KTV na ZČU v Plzni

Výuka na škole začíná postupně seznámením s danou hrou. V tomto případě je to předmět KTV/ SH, kde je podle informačního systému Západočeské univerzity STAG cílem tohoto předmětu seznámit studenty se základní teorií a systematikou dané hry. Jde o úplné základy, jelikož se v tomto předmětu dělí výuka na výuku fotbalu, basketbalu, volej-

balu a házené. Výuka je zaměřena na přehled systematiky fotbalu, didaktické formy ve výuce, základní pravidla a obsah zápasu. Co se týče praxe, tak zde je výuka orientována na elementární a osobní zdokonalování individuálních a skupinových herních činností ve fotbalu a v herním tréninku, včetně aplikace v průpravných hrách. Součástí průběžně plněných praktických zápočtových požadavků je schopnost rozhodovat a řídit utkání. Každý student pro splnění zápočtových požadavků musí splnit písemný test z teorie daného sportu a splnit praktické požadavky, a to úroveň osvojení individuálních a skupinových herních činností. V případě fotbalu jsou požadavky jako slalom s míčem a střelba. Jako vyučovací metody je zde použito demonstrace dovedností, samostudium literatury a cvičení. Hodnotící metody jsou potom písemný test a demonstrace dovedností. Časová náročnost tohoto předmětu je 54 hodin za semestr a výuka probíhá v zimním semestru. Student by měl po absolvování předmětu být schopen používat základní vědomosti a herní dovednosti z fotbalu a aplikovat je v dalších povinně volitelných blocích sportovních her s prohlubujícím a rozšiřujícím obsahem jako je například předmět KTV/FOTM.

Předmět KTV/FOTM je, jak jsem psal již výše, prohlubujícím předmětem s problematikou teorie a metodika fotbalu. Cílem tohoto předmětu je představit studentům individuální a skupinové herní činnosti ve větší složitosti, informativně základy týmové součinnosti a uvést studenty do problematiky vztahu individuálního a týmového herního výkonu, didaktiky fotbalu a základů rozhodování utkání. Z praxe se plní 4 zápočtové požadavky a to: střelba po slalomu s míčem, přihrávky na dlouhou vzdálenost vzduchem, přihrávky na krátkou vzdálenost a vedení tréninkové jednotky. Z teorie je poté zápočtový test. Do plánu výuky patří: diagnostické utkání, cvičení pro manipulaci s míčem, rozcvičení před vyučovací nebo tréninkovou jednotkou nebo utkáním, průpravná hra s rozhodováním, nácvik a zdokonalování součinnosti dvojic hráčů, přihrávání v pohybu a zpracování míče, vedení míče a obcházení soupeře, obsazování hráče s míčem a odebírání míče, řešení herních situací 2:1 a 2:2, aplikované průpravné hry s rozhodováním, hra brankáře a zdokonalování střelby, základní útočné a obranné kombinace, informativně organizace hry v útočných a obranných systémech, turnaj dvojic, řešení obranné a útočné fáze standardních situací, průpravná hra a v neposlední řadě zdokonalování součinnosti skupin hráčů, utkání s rozhodováním 8:8 až 11:11. Jako použité metody výuky jsou zde individuální konzultace, demonstrace dovedností, samostudium studentů, cvičení. A hodnotícími metodami jsou test a demonstrace dovedností.

Po absolvování tohoto předmětu by měl být student schopen navázat studiem specializace fotbalu, který fakulta pedagogická nabízí v rámci celoživotního vzdělání. Výuka

v tomto kurzu odpovídá požadavkům na studium UEFA "B" licence, který po úspěšném absolvování student nebo absolvent obdrží spolu s osvědčením o absolvování kurzu vydaném ČZV FPE ZČU v Plzni. Výuka tedy obsahuje teorii a to 13 hodin, přednáška 1x za 14 dní po dvou hodinách, didaktiku fotbalu formou 52 hodin praxe v určených fotbalových klubech. Ukončení probíhá kombinovanou zkouškou a splněním požadavků z praxe. Garantem studia je Doc. PaedDr. Jaromír Votík CSc.

3.4 Trénování

3.4.1 Chování trenérů

Tod, Thatcher, Rahman (2012) píší, že v kontextu sportu bývá vůdcem zpravidla trenér. Chování trenérů je primárně rozděleno na reaktivní a spontánní:

1. Reaktivní chování se vyznačuje tím, jak se trenéři staví k chování týmu nebo jak na ně reagují. Tyto reakce dále rozdělujeme na reakce na žádoucí výkon, reakce na chyby a reakce na špatné chování.
 - Reakce na žádoucí výkon se obvykle projevují jako posílení nebo neposílení. Posílení má podobu odměny za žádoucí chování a na druhé straně neposílení znamená absenci reakce na žádoucí chování. Například pokud hráč provede čistý zákrok a získá míč, trenér buď vykřikne pochvalu, což je posílení, nebo se zdrží komentáře, což je neposílení.
 - Reakce na chyby jsou buďto ve formě chybou podmíněného povzbuzení, chybou podmíněného technického pokynu, trestu, trestajícího technického pokynu nebo ignorování chyby.
 - V případě reakce na špatné chování se jedná o udržení kontroly. Jsou to reakce, které mají za cíl kontrolu chování týmu.
2. Spontánní chování je chování, které způsobuje trenér, ale nikoli v přímé reakci na chování týmu. Trenér v průběhu zápasu na svůj tým může křiknout např. taktický pokyn, nedělá to ale jako odezvu na jakékoli předcházející chování týmu. Spontánní chování se dále dělí na chování, které souvisí nebo nesouvisí se hrou.
 - V prvním případě se jedná o obecné technické pokyny trenéra, obecné povzbuzení a organizaci. Nesmíme však opomenout, že nic z toho není odezvou na chybu týmu, ale jde o spontánní chování.

- Chování nesouvisející se hrou – obecná komunikace, jenž nemá spojitost se stavem utkání.

Tod, Thatcher, Rahman (2012) dále uvádějí tyto zásady chování trenérů:

1. První zásadou chování trenérů je snaha o vytváření klimatu mistrovství, v němž je hlavní důraz kladen na osvojování si nových dovedností a rozvoj sebedůvěry, nikoli na soutěživé klima, kde jde především o vítězství.
2. Druhá zásada se týká interakce trenéra s týmem a navrhuje, že by se trenéři měli pokusit o udržení pozitivního přístupu tak, aby poskytovali pozitivní posílení, konstruktivní kritiku, předávanou pozitivním a přátelským způsobem, a povzbuzování.
3. Třetí zásada se týká vzájemné interakce hráčů v týmu mezi sebou. Úkolem trenéra by mělo být vytvoření podpory a soudržnosti mezi členy týmu a vytvoření pocitu závazku vůči týmu.
4. Čtvrtá zásada doporučuje to, že by se měli členové týmu účastnit vytváření různých pravidel, rolí a zodpovědností každého člena týmu. Jedná se o to, že pokud mají hráči příležitost zúčastnit se daných rozhodnutí, tak se spíše zapojují a stanovená pravidla dodržují.
5. Pátou zásadou je, že by měli trenéři neustále přemýšlet nad vlastním chováním, aby dokázali sledovat vlastní efektivitu a zlepšovat se jako trenéři.

3.4.3 Typologie trenérů

Typologické přístupy se snaží být realistické, vycházejí z předpokladu, že se v trenérské činnosti dá dosáhnout úspěchu různými přístupy, o čemž svědčí sportovní praxe. Mezi úspěšnými trenéry fotbalových reprezentačních celků můžeme najít osobnosti, které se svými osobními vlastnostmi výrazně odlišovaly. Zcela určitě můžeme všechny trenéry považovat za odborníky ve svém oboru, ale v přístupech k hráčům se lišili. Někteří stavěli své úspěchy na mimořádných schopnostech tým maximálně stmelit a motivovat, jiní byli skvělými strategy z hlediska taktického manévrování, další uplatňovali své výjimečné manažerské schopnosti. Typologie je v zásadě rozdělení osobností s podobnými projevy či tendencemi do skupin podle určitých kritérií (Buzek a kol., 2007). Například dle vztahu trenér-sportovec je to typ:

- autoritativní – tento trenér uplatňuje svůj názor, aniž by vzal ohled na mínění svých svěřenců, uzavřený, ironizuje, podceňuje, vyvolává konflikty;

- sociální – sportovcům dává volnost, rozumí si s nimi, je přátelský, hůře se prosazuje.

Jako další kritérium můžeme uvést zaměřenost v pedagogických postupech:

- typ vědecko-systematický – teoreticky je velmi vzdělaný, přístupný novým poznatkům, postupy má vždy precizně promyšlené a systematické;
- typ empirický – vyznává praktický, teoretickou přípravu ztelně podceňuje.

Dle stylu řízení sportovců v soutěži jsou typy:

- taktický – má velké množství taktických pokynů, má vždy velmi dobré informace o soupeři;
- emocionální – snaží se o udržení dobré nálady v týmu, úspěšně koordinuje hráčské emoce, občas opomíjí rozumovou úvahu;
- psychologický – je dobrý v motivaci a stimulaci svých svěřenců, zvládá obtížné situace v oblasti hráč - trenér.

Žádná typologie nedokáže pokrýt danou osobnost v plné šíři, vždy zasahuje pouze do jedné či několika oblastí (Buzek a kol., 2007).

3.5 Struktura mládežnických týmů FC Viktoria Plzeň

V klubu FC Viktoria Plzeň v nynější době funguje 14 mládežnických týmů pod vedením více než 30 kvalifikovaných trenérů. Mládežnické týmy jsou rozděleny podle věku a to označením U6 až U19. Tento název označuje maximální věk hráčů v dané kategorii, v nezkrácené verzi jsou to označení Under 6 až Under 19. Dále nesmíme zapomenout také na 4 mládežnické týmy dívčí kategorie, které pomáhají vychovávat hráčky, které se pravidelně účastní reprezentačních srazů. Zázemí na Štruncových sadech a na tréninkových hřištích v Luční ulici vytvářejí předpoklad pro rozvoj talentů. V minulosti v mládežnických týmech FC Viktoria Plzeň vyrostli hráči jako Vítězslav Lavička, Jaroslav Šilhavý, Karel Rada nebo později Pavel Nedvěd, Petr Čech nebo Vladimír Darida. (Anonymous 3, n.d.).

Dále v klubu FC Viktoria Plzeň funguje Sportovní centrum mládeže (SCM) a Sportovní středisko mládeže MŠMT. O těchto střediscích budu psát podrobněji dále v mé práci. Klub úzce spolupracuje i s řadou plzeňských škol a to jak základních tak středních.

3.5.1 Partnerské školy

Mezi školy, s nimiž FC Viktoria Plzeň spolupracuje, patří 33. Základní škola, která má dlouhou tradici v organizaci sportovních tříd, jež pomáhají rozvíjet mladé talenty především ve fotbale, plavání, běžeckém lyžování a stolním tenise. Žáci, kteří dochází do těchto tříd, mají upravený rozvrh tak, aby se vedle kvalitní výuky dokázali připravovat také na výkonnostní úrovni ve svých sportovních disciplínách. Z vrcholových sportovců, kteří prošli 33. Základní školou, to jsou například Petr Čech, Jan Řehula, Kateřina Emmons, Patrik Ježek, Jaroslav Šedivec, Robert Vágner, bratři Smíškové, Pavel Fořt, Martin Fillo nebo David Limberský. (Anonymous 4, n.d.).

Další základní školou, která spolupracuje s klubem FC Viktoria Plzeň je 20. Základní škola, což je škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy a tělesné výchovy především se zaměřením na fotbal, volejbal, rugby a bojové sporty. Ve školním roce 2008/2009 byl otevřen ve spolupráci s FC Viktorií Plzeň a TJ Lokomotivou Plzeň první ročník sportovní třídy se zaměřením na fotbal pro chlapce a volejbal pro dívky. Tréninky probíhají 2 x týdně v areálu školy a jsou pod vedením odborných trenérů. Škola se tím snaží naplnit svoji vizi, aby vzdělání a sport byl pod jednou střechou.

Klub spolupracuje také se středními školami. Jednou z nich je Sportovní a podnikatelská střední škola, která je s rokem založení 1992 nejdéle fungující soukromou střední školou v Plzni. Najdete ji 5 minut od stadionu Viktorie Plzeň a 10 minut chůze od tréninkového centra klubu v Luční ulici. Pro fotbalisty jsou v nabídce 2 specializace: Zaměření B - sportovní management a Zaměření E - manažer zdravého životního stylu. Sportovní a podnikatelská střední škola má letitou zkušenost se vzděláváním vrcholových sportovců. Mezi absolventy patří cyklista Roman Kreuziger, tenistka Barbora Záhlavová, hokejisté Jakub Lev nebo Dominik Boháč a také záložník Viktorie Patrik Hrošovský. Pro fotbalisty Viktorie Plzeň je školné sníženo z 2300 Kč měsíčně na částku 1000 Kč/měsíc. (Anonymous 4, n.d.)

Další školou podporující rozvoj fotbalistů z FC Viktoria Plzeň je Střední škola průmyslová a dopravní. Je to tradiční škola, která nabízí možnost vzdělání v mnoha rozličných oborech slibujících širokou paletu budoucího profesního uplatnění.

V neposlední řadě funguje velmi dobře spolupráce se Sportovním gymnáziem, jedinou státní školou svého typu v Plzeňském kraji. Nabízí sportovně nadaným žákům studium gymnázia a současně možnost věnovat se sportu. Přitom hlavním cílem je příprava ke

studiu na libovolné vysoké škole. Gymnázium se spolupodílí se sportovním klubem na rozvoji talentu žáků. Ze svých finančních prostředků zajišťuje všeobecnou sportovní přípravu. Sportovní kluby zabezpečují svými trenéry v odpoledních hodinách speciální sportovní přípravu. K všestrannému rozvoji osobnosti žáků a růstu jejich sportovní výkonnosti napomáhají specializované učebny, tělocvičny, posilovna a prostory pro regeneraci a rehabilitaci. Škola má rovněž dvě počítačové učebny, jež studenti mohou ve volném čase využívat. Připojení na internet je již dnes samozřejmostí. Vybavenost školy dává předpoklady k naplňování všech podmínek, které budou v dohledné době kladeny na školu moderního typu. Sportovní gymnázium v Plzni je spolu s 15 obdobnými školami v České republice jedním z článků výkonnostního a vrcholového sportu v daných věkových kategoriích. Z absolventů Sportovního gymnázia v Plzni jmenujme například: Kateřina Emmons - olympijská vítězka z Pekingu 2008 ve vzduchové pušce, Martin Jakš - mistr světa 2008 v běhu na lyžích, Petr Čech - dvojnásobný mistr Premier League (2005, 2006), dvojnásobný vítěz Ligového poháru (2005, 2007), vítěz Anglického poháru (2007), Kateřina Kalná (OH Peking - sportovní střelba - pistole), Jan Šefl (5. místo na MS 2008 v plavání, 3. místo na ME 2008 v plavání) a mnoho dalších. (Anonymous 4, n.d.).

3.5.2 Sportovní centrum mládeže

Statut Sportovního centra mládeže (dále jen SCM) získal klub díky splnění podmínek, které udává FAČR. Všechna zde uvedená pravidla vycházejí ze zásad programu II. – Sportovní centra mládeže, stanovených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT), v rámci zásad programů Státní podpory sportu. Pravidla se primárně vztahují k organizaci SCM a určují práva, povinnosti a závazky všech zúčastněných v rámci SCM.

Mezi cíle SCM patří podpora sportovní přípravy talentovaných sportovců dorostenecké a juniorské kategorie 16 – 19 let, pokud pravidla nestanoví jinak. Rozvoj sportovní infrastruktury SCM, podpora trvalého zlepšování standardů ve všech aspektech fotbalu, zajištění kvalitního řízení a organizace SCM a podpora SCM ve všech stanovených kritériích (sportovní, legislativní, personální, infrastrukturní, finanční). Každé SCM je zařazeno do kategorie, dle které má nárok na rozdílnou výši finančního příspěvku. Kategorie jsou dvě, kategorie top: Zde žadatel splňuje všechny požadavky stanovené Pravidly pro SCM, a to v nejvyšší požadované úrovni jednotlivých kritérií, a kategorie normal: zde žadatel splňuje všechny požadavky stanovené Pravidly pro SCM, ovšem ne ve všech požadovanou

nejvyšší úroveň (v některých kritériích plní podmínky nižší než stanovené Alternativou). Klub FC Viktoria Plzeň patří do kategorie top.(Rýznar, 2010)

3.6 Metodika výzkumu

3.6.1 Použité metody a techniky sběru dat

Jako výzkumnou metodu jsem si ve své bakalářské práci vybral semistrukturovaný rozhovor. Ten mi zajistí podrobný přehled o každém dotazovaném probandovi. V mém případě má semistrukturovaný rozhovor 16 otázek. Rozhovor mi posloužil k získání informací, pomocí kterých jsem byl schopen analyzovat trenérskou činnost studentů a absolventů KTV FPE na ZČU v Plzni.

Semistrukturovaný rozhovor

1. Přejete si, aby byl tento rozhovor anonymní?

Ne – Jméno a příjmení –

Ano –

2. Jaké je vaše datum narození?

3. Kdy jste absolvoval/a FPE KTV ZČU v Plzni? / V jakém ročníku na FPE KTV ZČU v Plzni jste?

4. Jaký obor jste absolvoval/a? / Jaký obor studujete?

5. V jakém roce jste získal/a trenérskou licenci?

6. Jaká byla vaše úroveň první trenérské licence?

7. Kde jste získal trenérskou licenci?

A) Na FPE KTV ZČU

B) Na FAČR

- 8. Jaká je vaše současná úroveň trenérské licence?**
- 8.1 Plánujete další zvýšení úrovně vaší trenérské licence?**
- Absolvoval/a jste někdy trenérskou stáž?**
- 8.1.** Pokud ano, tak a kde a kdy?
- 8.2.** V čem vám tato stáž pomohla ve vaší trenérské práci?
- 9. Jste nebo jste byl/a aktivním hráčem?**
- 10.1** Jakou nejvyšší soutěž jste doposud hrál/a?
- 10. Kdy a u jaké kategorie jste začínal/a trénovat v FCVP?**
- 11. Jakým způsobem jste se dostal k trénování v FCVP?**
- 12. U jakých kategorií jste pracoval/a, a kterou trénujete v současné době?**
- 13. Máte nějaké další funkce v FCVP?**
- 14.1** Pokud ano, tak jaké?
- 14. Jaké je vaše přibližné týdenní časové vytížení?**
- A)** Tréninkové jednotky
- B)** Zápasy
- C)** Ostatní (příprava na tréninkové jednotky, ostatní funkce, samostudium)
- 15. Jste za Vaši práci trenérskou práci finančně odměňován/a? (hl. pracovní poměr/ částečný pracovní poměr/ dohoda o provedení práce)**

3.6.2 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor tvořili trenéři působící v týmu FC Viktoria Plzeň, kteří jsou studenti nebo absolventy KTV FPE na ZČU v Plzni. Podařilo se mi dostat zkontaktovat všechny trenéry, konkrétně to pak bylo sedmnáct trenérů na různých pozicích ve výše zmíněném klubu. Jsou zde zastoupeny různé věkové kategorie od studentů přes čerstvé absolventy po trenéry, kteří absolvovali školu před více než 15 lety. Podrobný výčet a představení jednotlivých probandů je uvedeno v praktické části této práce.

3.7.4 Postup práce

Pro naplnění cílů práce a pro možnost realizace sběru dat pomocí rozhovorů jsem nejdříve vytvořil semistrukturovaný rozhovor pro trenéry odpovídající mému výběrovému souboru. Výše zmíněný semistrukturovaný rozhovor jsem byl schopen vypracovat po patričním analyzování relevantních zdrojů a při spolupráci s vedoucím mé bakalářské práce. Oslovení proběhlo elektronicky přes email, případně byly osobní schůzky domlouvány telefonicky, vždy alespoň deset pracovních dnů předem, s dotazem, zda by byli oslovení trenéři ochotni se zúčastnit výzkumného šetření, a následovalo domluvení se na konkrétních podmínkách setkání. Všechny oslovené subjekty a osoby souhlasily se zveřejněním výstupů z výzkumného šetření. Sběr dat započal 10. května 2016 rozhovorem s prvním trenérem Ondřejem Kotrnochem a zakončil jsem jej 30. června 2016. Pro vyhledání jednotlivých trenérů, kteří odpovídají mým kritériím, jsem využil pomoci šéftrenéra mládeže v FC Viktoria Plzeň Jiřího Kohouta, který mi poskytl tento seznam a kontakty na jednotlivé trenéry a využil jsem také konzultace s vedoucím práce Doc. Jaromírem Votíkem. Rozhovory jsem prováděl za pomoci připraveného dokumentu s otázkami a nahrávacího zařízení pro zaznamenávání odpovědí. Z nahrávacího zařízení jsem následně odpovědi přepsal do záznamového archu.

3.7.5 Techniky zpracování dat

Výsledky rozhovorů jsem zpracoval pomocí deskriptivní studie, přičemž mým cílem bylo co nejpodrobněji zanalyzovat působení jednotlivých trenérů v FC Viktoria Plzeň od jejich začátků v klubu až po současnost. Dále jejich studium trenérských licencí, časovou vytíženost, popřípadě další funkce v klubu.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Výsledky semistruturovaných rozhovorů

Do rozhovorů pro účely výzkumu bakalářské práce bylo zapojeno sedmnáct probandů, kteří působí na různých trenérských pozicích v FC Viktoria Plzeň a jsou buďto absolventy nebo studenty KTV FPE na ZČU. Rozhovory probíhali v termínu od 10. května 2016 do 30. června 2016. Rozhovor byl sestaven tak, aby co nejvíce přiblížil jejich působení v FC Viktoria Plzeň a jejich průběh trenérské kariéry od počátku studia první licence. Všichni trenéři souhlasili s uvedením jmen v této práci. Probandi jsou seřazeni chronologicky podle data narození od nejmladších po nejstarší.

Proband č. 1 David Šádek, narozen: 18.10 1995. Studuje bakalářské studium. První trenérskou licenci získal v roce 2015 a byla to **licence "C"**, kterou získal **studiem licenčního kurzu organizovaném FAČR**. V době konání rozhovoru se účastnil licenčního kurzu na úroveň UEFA "B" licenci. Trenérskou stáž zatím neabsolvoval, ale kdyby byla možnost, tak by jí určitě využil. Co se týká hráčské kariéry, uvedl jako nejvyšší hranou soutěž divizi mužů. Ve Viktorii Plzeň začínal v roce 2015 u kategorie U8. U **kategorie U8 stále působí**, nyní na pozici hlavního trenéra. Časové vytížení uvádí stejné jako Proband č. 3 s tím rozdílem, že v podzimní části roku 2015 byly víkendové zápasy a turnaje spíše výjimkou. Tréninkové jednotky si připravuje v průměru půl hodiny. V klubu působí na **dohodu o provedení práce**.

Proband č. 2 Karel Mundl, narozen roku 1993. Studuje 2. Ročník bakalářského studia na KTV, obor: TVŠ. Svoji první trenérskou licenci získal na podzim roku 2014. Jeho první trenérskou licenci byla **licence "C" roku 2013**, kterou získal přes FAČR. Současná úroveň je UEFA "B" licence, kterou získal také **přes FAČR**. Podle svých slov plánuje další navýšení úrovně licence na UEFA "A" licenci, kterou by chtěl získat na Karlovo Univerzitě, konkrétně při studiu na Fakultě tělovýchovy a sportu. Jako důvod uvádí touhu po dalším vzdělání a radost z práce trenéra, které by se chtěl věnovat v delším časovém horizontu. Trenérskou stáž zatím neabsolvoval, ale při výskytu možnosti by podobnou příležitost zvažoval. Karel Mundl stále působí jako **aktivní hráč** a jako nejvyšší úroveň, kterou hrál, uvádí **dorosteneckou ligu**. V FC Viktoria Plzeň začínal trénovat roku 2013 **v kategorii U8 jako asistent trenéra** Pavla Vačka, kde trénoval 2 roky pod jeho vedením.

Poté byl přidělen k týmu jako **hlavní trenér**. K trénování ve Viktorii Plzeň se dostal po trénování v týmu SK Plzeň, během nějž byl osloven **Mgr. Josefem Šnebergrem**. Co se týká časového vytížení, má Karel Mundl s přípravkami tři tréninkové jednotky týdně po hodině a půl, jeden zápas týdně v městském přeboru přípravek a přípravný zápas nebo turnaj o víkendech. Dále se věnuje přípravám na tréninky v průměru půl hodiny před každým tréninkem. V rámci samostudia navštěvuje různé semináře, které zajišťuje klub. V klubu funguje na základě **dohody o provedení práce**.

Proband č. 3 Bc. Jakub Krčál, narozen: 20. 4. 1993. Má vystudováno bakalářské studium, obor TVS a nyní studuje navazující magisterské studium TV a výchova ke zdraví. První trenérskou licenci získal v roce 2014 a byla to **UEFA "B" licence**, kterou získal také **na FPE KTV ZČU v Plzni**. Zatím má stále úroveň UEFA "B", ale podle svých slov plánuje další navýšení. Jeho motivací je další posun v trenérské kariéře. Trenérskou stáž zatím neabsolvoval, ale kdyby byla možnost, určitě by ji využil. Co se týká hráčské kariéry, hraje nyní **divizi mužů**. Ve Viktorii Plzeň začínal v roce 2014 u kategorie U7. Začínal na **pozici asistenta** pod trenérem Martinem Víznerem a dostal se k této práci díky kontaktům z dřívějšího působení ve Viktorii Plzeň a po splnění praxe při studiu UEFA "B" licence zůstal u trénování právě tam. Nyní působí stále u **kategorie U7**, nyní na pozici hlavního trenéra. Časové vytížení uvádí stejné jako Proband č. 2, s tím rozdílem, že v podzimní části roku 2015, byly víkendové zápasy a turnaje spíše výjimkou. Tréninkové jednotky si připravuje v průměru půl hodiny. V klubu má **dohodu o provedení práce**.

Proband č. 4 Michal Berenreiter, narozen 14.5 1993. Studuje 2. Ročník na KTV obor TVS. Jako **první trenérskou licenci uvádí "C" licenci**, kterou získal přes FAČR a nyní studuje **UEFA "B" licenci na FPE KTV ZČU v Plzni**. Důvodem studia je podle jeho slov možnost využití programu na škole a zvýšený zájem o trénování. Po absolvování určité praxe se rozhodne, jestli bude potřeba další navýšení trenérské licence. Trenérskou stáž zatím neabsolvoval, ale pokud by byla možnost, určitě by jí využil. Michal Berenreiter uvádí, že je stále aktivním hráčem, který hraje v německé soutěži, která je podle jeho slov na úrovni krajského přeboru mužů. Mimo to hrál v minulosti **dorosteneckou ligu** v týmu SK Slavia Praha. S trénováním začal v **kategorii U7** pod vedením Jakuba Krčála v květnu, roku 2016. K této práci se dostal v rámci plnění praxe při studiu UEFA "B" licence. Týdenní časové vytížení se skládá s dvou tréninkových jednotek, jednoho zápasu v týdnu a turnaje nebo přátelských zápasů o víkendech. Přípravu na tréninky zatím řeší pouze konzultací s Jakubem Krčálem. **Finanční odměnu zatím nedostává**, jelikož práce stále vychází z plnění praxe, ale v blízké době očekává finanční ohodnocení.

Proband č. 5 Mgr. Martin Vízner, narozen: 1. 2. 1990 absolvoval roku 2014 magisterské studium na FPE KTV ZČU v Plzni, kde studoval obor tělesná výchova a informatika. První trenérskou licenci získal v roce **2012 na FPE KTV ZČU v Plzni** a byla to **UEFA "B" licence**. V současné době proband **studuje UEFA "A" licenci** a jako důvod uvádí rozšíření obzorů a nutnost studia další licence pro další postup v práci trenéra. Na další navýšení trenérské licence se v nejbližší době nechystá. Na trenérské stáži proband ještě nebyl, ale účastní se velkého množství seminářů. Je stále aktivním hráčem a jako **nejvyšší hranou soutěž uvádí ČFL**. V klubu FC Viktoria Plzeň začínal v roce 2011 **u kategorie U8 na pozici asistenta trenéra**. K trénování v klubu se dostal díky absolvování trenérské praxe ke studiu licence UEFA "B" a následně v klubu zůstal. Před tím již pomáhal s trénováním u mládeže v klubu SK Jiskra Domažlice. V průběhu let trénoval kategorie U8 a U9 a to nejprve ročník 2003 a poté ročník 2005, poté se přesunul znovu ke kategorii U8 k ročníku 2007 a 2008 a nyní trénoval ročník 2006 v kategorii U10. Příští sezonu bude trénovat **kategorii U12 ročník 2005**. Týdenní časové vytížení se skládá ze čtyř a půl hodiny tréninkových jednotek, zápasů a turnajů o víkendech a dalších 14 hodin co se týče ostatních věcí jako přípravy na tréninky a podobně. V klubu pracuje na základě dohody **o provedení práce**.

Proband č. 6 Bc. Eva Bohmannová, narozena: 20. 8. 1990 absolvovala bakalářské studium se zaměřením na tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví roku 2014. První trenérskou licenci získala ve **třetím ročníku bakalářského studia** roku 2012 na **KTV FPE na ZČU**, a sice **UEFA "B" licenci**. Žádné další navýšení zatím neplánuje. Eva je stále aktivní fotbalistkou a jako nejvyšší soutěž uvádí **1. Ligu žen**, kterou hraje v klubu FC Viktoria Plzeň. Jako trenérka v klubu začínala roku 2014 u **přípravek žen**, kde stále působí. Začínala trénovat v klubu jako součást praxe při studiu UEFA "B" licence a následně v klubu zůstala. Tréninkovým jednotkám se věnuje 3 hodiny týdně a hodinu týdně jejím přípravám, zápas zabere probandovi další dvě hodiny týdně. V klubu pracuje na základě **dohody o provedení práce**.

Proband č. 7 Mgr. Eliška Tolarová, narozena: 23. 6. 1990 absolvovala magisterské studium se zaměřením na tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví roku 2015. Před tím absolvovala bakalářské studium stejného zaměření. První trenérskou licenci získala ve **třetím ročníku bakalářského studia** roku 2012 na **KTV FPE na ZČU**, a sice **UEFA "B" licenci**. Žádné další navýšení zatím neplánuje. Eliška Tolarová bývala aktivní fotbalistkou a jako nejvyšší soutěž uvádí **1. Ligu žen**. V klubu začínala roku 2012 na pozici **asistentky** v **kategorii U7**, kde v té době byli i hráči z kategorie U6. Nyní již dva roky funguje samo-

statná **kategorie U6**, takže je u této kategorie. Začínala trénovat v klubu jako součást praxe při studium UEFA "B" licence a následně v klubu zůstala. Tréninkovým jednotkám se věnuje 3 hodiny týdně a hodinu týdně jejím přípravám. Zápasy se v této kategorii zatím nehrají. Dalšímu samostudiu věnuje přibližně hodinu týdně. V klubu pracuje na základě **dohody o provedení práce**.

Proband č. 8 Mgr. Pavel Konopík, narozen: 15. 12. 1989 uvádí, že vystudoval nejprve **roku 2012 bakalářské studium** na FPE KTV na ZČU v Plzni. Magisterské studium navštěvoval na Karlově univerzitě v Praze, konkrétně na fakultě tělovýchovy a sportu. Obor, který vystudoval, je tělesná výchova a sport. **První trenérskou licenci získal přes FAČR v roce 2012**. První úrovni trenérské licence **byla UEFA "B" licence a nyní má již proband UEFA "A" licenci**. Dle jeho slov uvažuje o dalším navýšení úrovně. Trenérskou stáž neabsolvoval. Proband je stále aktivním hráčem **a nejvyšší hranou soutěží byla 1. B třída**. S trénováním v FC Viktoria Plzeň začal **roku 2013 u kategorie U9** v návaznosti na práci na své diplomové práci. V současné době pracuje u **kategorie U8**. Co se týče časového vytížení, tak tréninkové jednotky zaberou 4,5 hodiny týdně, turnaj nebo zápas odhaduje na hodinu až sedm hodin a samostudiu věnuje přibližně tři hodiny týdně. V klubu je zavázán **dohodou o provedení práce**.

Proband č. 9 Mgr. Tomáš Had, narozen 9. Dubna 1989. Absolvoval bakalářské studium na Karlově univerzitě, Fakulta tělovýchovy a sportu a následně získal magisterský titul na KTV FPE ZČU v Plzni v roce 2015, kdy studoval obory **tělesná výchova a výchova ke zdraví**. Jeho první trenérská licence byla **UEFA "B" licence a získal jí roku 2012**. Získal jí již při studiu na fakultě tělovýchovy a sportu na **Karlově univerzitě v Praze**. V současné době má stále stejnou úroveň licence, ale studuje na úroveň **UEFA "A" licence**. Další navýšení licence po absolvování UEFA "A" licence zatím neplánuje. Na otázku ohledně trenérských stáží odpověděl, že zatím žádnou neabsolvoval, avšak kdyby byla možnost, tak by jí určitě rád využil. Proband byl aktivním hráčem a jako nejvyšší soutěž uvádí **divizi mužů**. V FC Viktoria Plzeň začal v roce 2013 na pozici asistenta u kategorie U9. Do klubu ho přivedl šéftrenér přípravek **Mgr. Josef Šneberger**. Za tři roky v klubu prošel **kategoriemi U6, U8, U9** a v současné době trénuje **ročník U10** a podle jeho slov by se příští sezonu měl posunout ke kategorii U11. Žádné další funkce v klubu nemá. Co se týče časového vytížení, tak tréninkové jednotky zaberou **5 hodin týdně**, zápasy **2 hodiny týdně**, případně turnaj, který může být na 4 hodiny nebo i celodenní. Přípravě na tréninkové jednotky proband věnuje přibližně **2 hodiny týdně**. Do toho se mu samozřejmě zapojuje studium licence. V klubu pracuje na základě **dohody o provedení práce**.

Proband č. 10 Ondřej Kotrnoch, narozen: 10. 4. 1988 absolvoval bakalářské studium, obor TVS roku 2013. První licenci získal na **KTV FPE na ZČU** opět **UEFA "B" licenci**. V současné době má stále tuto licenci, avšak v budoucnu uvažuje o navýšení na UEFA "A" licenci. Trenérskou stáž neabsolvoval a ani o tom neuvažuje. Ondřej Kotrnoch je stále aktivním hráčem a jako nejvyšší soutěž, kterou hrál, uvádí **divizi mužů**. S trénováním v FC Viktoria Plzeň začal po předchozím působení v partnerském klub FC Junior, kde vedl starší přípravky a následně, po oslovení **Mgr. Josefem Šnebergerem**, začal k trénování v FC Junior také trénovat **kategorii U7** na pozici **asistenta**. Zde začal **v září roku 2015** a je stále u stejné kategorie. Tréninkům se věnuje 3 hodiny týdně, dále pak jeden zápas týdně a některé víkendy turnaje. Ostatním věcem jako samostudium nebo příprava na tréninky věnuje Ondřej Kotrnoch v průměru 2 hodiny týdně. V klubu má podepsanou dohodu o provedení práce.

Proband č. 11 Mgr. Martin Kastner, narozen: 4. 3. 1985, absolvoval bakalářské studium, obor TV/PS v roce 2010. První licenci získal v roce 2007 na **KTV FPE na ZČU** a byla to **UEFA "B" licenci**. Od roku 2012 má **UEFA "A" licenci**. Trenérskou stáž absolvoval v Anglii a to konkrétně v týmech Norwich City a Fulham FC. Jako důvod stáže uvádí přehled v oboru. Martin Kastner byl aktivním hráčem a jako nejvyšší soutěž, kterou hrál, uvádí **krajský přebor mužů**. V klubu trénoval u kategorie U16 a následně prošel kategoriemi **U17, U18 a U19**. Naposledy působil u týmu U17. Tréninkům věnuje 5 hodin týdně, dále pak jeden zápas o víkendech. Ostatním věcem jako samostudium nebo příprava na tréninky se věnuje v průměru 4 hodiny týdně. V klubu má podepsanou **smlouvu o pracovní činnosti**.

Proband č. 12 Bc. Jiří Sulek, narozen: 25. 3. 1978 absolvoval bakalářské studium, obor TVS. První licenci získal na **KTV FPE na ZČU** a byla to **UEFA "B" licence**. V současné době má stále tuto licenci avšak v budoucnu uvažuje o navýšení na UEFA "A" licenci. Trenérskou stáž neabsolvoval a ani o tom neuvažuje. Jiří Sulek byl aktivním hráčem a jako nejvyšší soutěž, kterou hrál, uvádí **divizi mužů**. V klubu trénuje kategorii **U13**. Tréninkům se věnuje 4,5 hodiny týdně, dále pak jeden zápas týdně. Samostudiu a přípravě na tréninky věnuje 4 hodiny týdně. V klubu má podepsanou dohodu o provedení práce.

Proband č. 13 Mgr. Filip Linhart, narozen: 31. 1. 1976. Školu absolvoval v roce 2000 a to magisterské studium obory tělesná výchova a zeměpis. Jako první trenérskou licenci **uvádí "C" licenci**, kterou získal ve škole **na FPE KTV na ZČU v Plzni**, díky specializaci fotbalu, kterou na škole studoval, a následně získal "B" licenci, kterou dělal

v Sokolově, v tehdejší době přes ČMFS. V současné době má proband UEFA "A" licenci a jako plány uvádí studium licence Trenér mládeže UEFA "A". Důvodem je rozšíření obzorů a nutná součást trénování. Jako trenérské stáže uvádí spíše formu konzultací v klubech **1. FC Brno, SK Slavia Praha nebo FC Baník Ostrava**. Proband je stále **aktivním hráčem** a nejvyšší hranou soutěž uvádí **divizi mužů**. V klubu FC Viktoria Plzeň začínal u mladších žáků **v roce 2002**. V klubu střídavě **trénoval mladší a starší žáky** a poté se po krátké pauze a dohodě o odchodu z klubu vrátil ke kategorii U18 poté U19 a následně se vrátil opět ke **kategorii mladších žáků**. V roce 2013 se ujal kategorie **starších přípravek** a získal také post šéftrenéra přípravek. V současné době zůstal s ročníkem, který převzal u starších přípravek, a pokračuje s ním do kategorie mladších žáků. Do klubu se dostal po nástupu na 33. ZŠ jako učitel na zkrácený úvazek. Škola spolupracuje s klubem FC Viktoria Plzeň, díky čemuž tak dostal nabídku od Štěpána Žaloudka na trénování v klubu. Co se týče časového vytížení, tak tréninkové jednotky zaberou 7 hodin týdně. Jeden víkendový zápas zabere hodinu týdně a zápasy jsou doplněny turnajem, který individuálně zabere od čtyř hodin po celý den. Příprava na trénink se individuálně pohybuje od půl hodiny k hodině, takže týdně tyto přípravy zaberou dalších 5 hodin. Proband má v klubu smlouvu na **částečný pracovní poměr**.

Proband č. 14 Mgr. Josef Šneberger, narozen: 22. 7. 1976. ZČU absolvoval v roce 2000, obor tělesná výchova a biologie pro střední školy. "B" licenci získal již při studiu fotbalové specializace **na FPE KTV na ZČU v Plzni v roce 1997**. Průkaz byl vydán až po absolvování státní zkoušky v roce 2000. Jako současnou úroveň trenérské licence uvádí **Trenér mládeže UEFA "A"**. Další navýšení v současné době neplánuje. Co se týká trenérských stáží, uvádí **stáž v německém Lipsku** a při studiu licence Trenér mládeže UEFA "A" navštívil klub **SK Sigma Olomouc**. Tyto stáže mu podle jeho slov pomohly v rozšíření obzorů a poskytly mu možnost porovnání trenérské práce na různých místech. Byl aktivním hráčem do zranění kolene a nejvyšší hranou soutěž uvádí **divizi mužů**. V klubu začínal u kategorie **U11 jako hlavní trenér** v roce 2000. Podle svých slov se ke trénování v FC Viktoria Plzeň dostal díky rozhodnutí učit na 33. Základní škole, kde se dá propojit trénování fotbalu s povoláním učitele. V klubu prošel všechny kategorie **od U12 po U15** a v současné době se bude přesouvat ke **kategorii U14**. Mezi jeho další funkce patří šéftrenér žákovského úseku. Časové vytížení je podle probanda velké, jelikož s hráči tráví díky propojení se základní školou většinu času. Dále se přes víkendy přidává zápas. V klubu pracuje na **částečný pracovní poměr**.

Proband č. 15 Mgr. Radek Růžička, narozen: roku 1972. **Absolvoval v roce 1998** magisterské studium, obor tělesná výchova a biologie. Svou první trenérskou licenci získal na **FPE KTV na ZČU v Plzni** v roce 1996. První úroveň trenérské licence byla **UEFA "B" licence**. Přes **FAČR** poté navýšil úroveň své licence nejprve na **UEFA "A" licenci** a poté na licenci **Trenér mládeže UEFA "A"**. **Na stáži byl proband v italském F. C. Internazionale Milano**, kde podle svých slov načerpal spoustu poznatků. Dále bylo výhodou vidět odlišnost v pojetí tréninkových jednotek, zázemí a přístupu. V minulosti byl proband aktivním hráčem a jako **nejvyšší hranou soutěž uvádí ČFL**. S trénováním v FC Viktoria Plzeň začínal **v roce 2009 a to u kategorie U17**. K trénování v klubu se dostal po oslovení jedním z trenérů při studiu licence **Trenér mládeže UEFA "A"**. V klubu již prošel několika **kategoriemi a to U9, U16 až U19**. V posledních dvou letech **vede spolu s U19 i kategorii U9**. Časové vytížení díky tréninkovým jednotkám je 7,5 hodin týdně u kategorie U19 a 5 hodin týdně s kategorií U9. Dále utkání, která zaberou v závislosti na vzdálenost místa konání od 4 do 10 hodin. A u kategorie U9 se přidávají i turnaje, které jsou většinou celodenní a někdy i dvoudenní. Ostatním záležitostem věnuje proband v průměru dalších 10 hodin týdně. V klubu je zavázán **dohodou o provedené práce**.

Proband č. 16 Mgr. Bohumír Bláha, narozen: 22. 12. 1964. Vystudoval nejprve bakalářské studium a poté i magisterské studium na **FPE KTV na ZČU v Plzni**, a to bakalářské studium s oborem tělesná výchova a sport, na magisterském studiu to byl obor tělesná výchova a občanská nauka **v roce 2009**. Svoji první trenérskou licenci získal při studiu **na FPE KTV ZČU v Plzni** a sice úroveň **UEFA "B" licence**. Tuto licenci získal v roce 2003 a k dalšímu navýšení úrovně trenérské licence zatím nedošlo. I když podle svých slov proband přemýšlí v nejbližší době o navýšení na úroveň **UEFA "A" licence**. Sám byl aktivním fotbalistou a nejvyšší soutěží v aktivní kariéře byla 1. česká liga. Trenérskou stáž neabsolvoval. S trénováním v FC Viktoria Plzeň začínal jako **asistent v kategorii U6** v roce 2009 a poté se přesunul k ženské kategorii, a to k **týmu starších žaček, kde působí jako hlavní trenér**. S tímto týmem mají dva tréninky týdně, což jsou tři hodiny týdně a poté zápas o víkend, který zabere od 3 do 12 hodin podle místa zápasu. Dalším záležitostí se věnuje okolo 2 hodin týdně. V klubu pracuje na **dohodu o provedení práce**.

Proband č. 17 Petr Košík, narozen 15. 4. 1967. Student 2. ročníku bakalářského studia na **FPE KTV na ZČU v Plzni** obor tělesná výchova a sport. Se studiem trenérských licenci začal v roce 1998, kdy získal **"C" licenci**, kterou získal na pedagogické fakultě v Ústí nad Labem. Nyní je již držitelem **UEFA "A" licence** a podle svých slov plánuje další navýšení. Sám byl aktivním fotbalistou, kdy hrál především v nižších soutěžích a jako

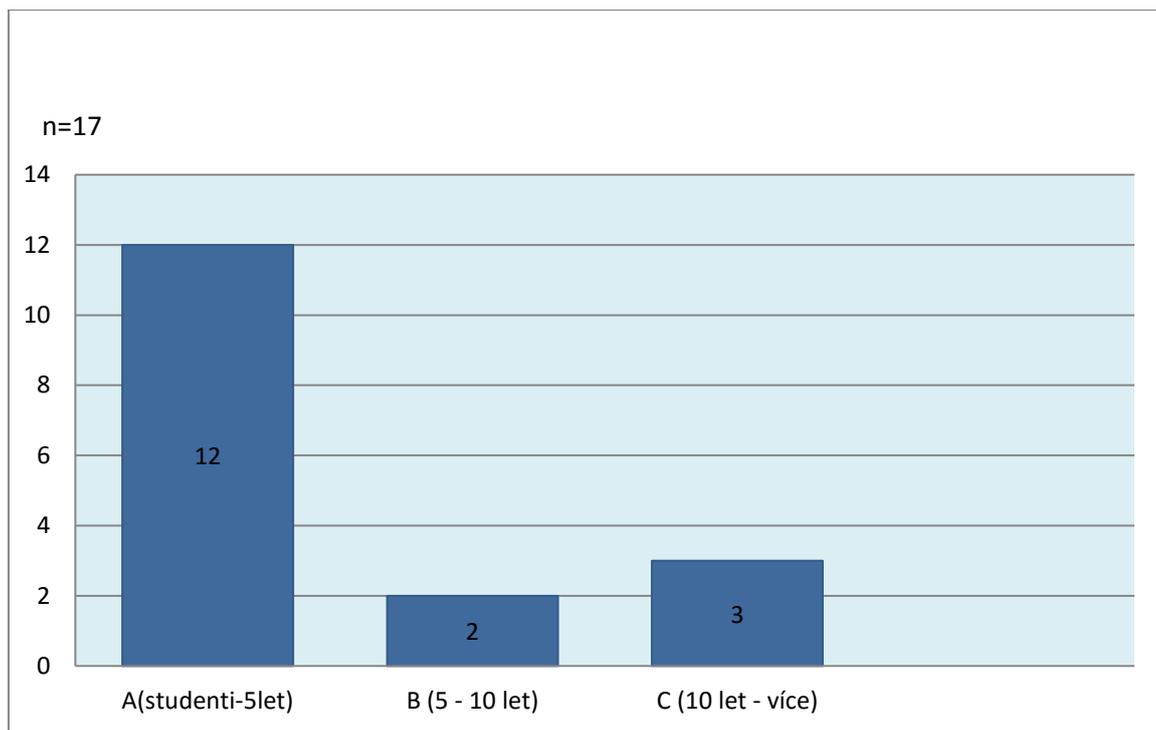
nejvyšší soutěž uvádí **Krajský přebor**. V klubu FC Viktora Plzeň začal s trénováním v roce 2013, a to u týmu **přípravek**, a nyní působí u týmu **ženského dorostu WU18**. S týmem trénují třikrát týdně, což v přepočtu na hodiny proband uvádí jako 6 hodin čistého času a **celkem 9 hodin**. Co se zápasů týká, tak zde se liší porce času při domácím a venkovním zápase, kde **domácí zápas zabere 5 hodin a venkovní až 14 hodin**. Další čas věnuje přípravě na zápasy a studiem, v průměru **12 hodin týdně**. Proband č. 17 také absolvoval řadu trenérských stáží. V ČR uvedl jako příklad trenérskou stáž ve fotbalovém týmu FK Teplice pod trenérem Zdeňkem Ščasným, neméně zajímavou stáž absolvoval v USA u týmu Seminoles na univerzitě Florida State. Přínos těchto stáží vidí proband v porovnání podmínek, prostředí, využití technologií, sportovního managementu. Za svou trenérskou práci není proband **nijak finančně odměněn**.

4.2 Vyhodnocení semistrukturovaných rozhovorů

4.2.1 Sumarizace dat

4.2.1.1 Rozdělení dle časového horizontu od ukončení studia

Po vyhodnocení získaných dat jsem rozlišil trenéry do tří skupin, a to podle doby uplynulé od jejich absolvování FPE KTV na ZČU v Plzni. První skupinou budou studenti, kteří jsou stále na škole až absolventy, do pěti let od ukončení studia. Druhou skupinou budou absolventi od pěti let do deseti let od ukončení studia a poslední skupinou budou studenti od deseti a více let od ukončení studia. Graf č. 1 se nachází na další stránce.

Graf č. 1 Rozdělení trenérů do skupin dle časového horizontu od ukončení studia na FPE KTV ZČU

Legenda: A) skupina probandů, která stále studuje nebo ukončila studium do pěti let od vypracování práce

B) skupina probandů, která ukončila studium o pěti do deseti let od vypracování práce

C) skupina probandů, která ukončila studium o pěti do deseti let od vypracování práce

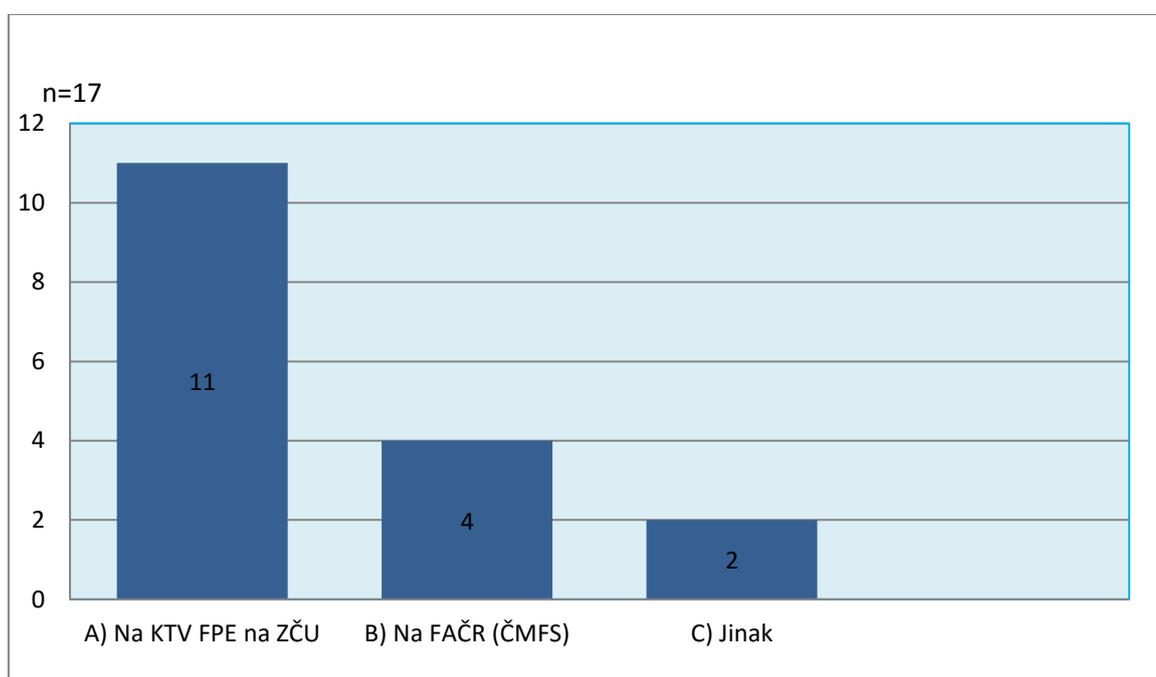
Již tento graf č. 1 ukazuje velký trend ve vzdělávání trenérů na FPE KTV ZČU v Plzni, kteří se zapojují do trénování v FC Viktoria Plzeň. Zarážející je fakt, že prostřední skupina B má nejmenší zastoupení v tomto grafu. Tento jev by se dal očekávat spíše u poslední skupiny C. Na vině může být spíše úroveň spolupráce. První skupina dokazuje, že v posledních letech funguje spolupráce na velmi dobré úrovni. To dokazuje i porovnání s celkovým počtem trenérů v mládežnických kategoriích, kdy z celkového počtu 30 trenérů je hned 17 z řad studentů nebo absolventů FPE KTV ZČU v Plzni.

4.2.1.2 Trenérské licence osob výběrového souboru

První trenérskou licenci získala naprostá většina výběrového souboru při studiu na vysoké škole. Pouze dva probandi získali licenci již před nástupem do školy, což může vypovídat o jejich rozhodnutí stát se trenérem již před studiem vysoké školy a naopak lze

vidět, že právě studium vysoké školy přimělo zbylých 15 probandů k získání trenéřské licence a následný přesun k práci trenéra.

Úkolem mé práce je zjistit, jakou roli má FPE KTV ZČU v Plzni ve vzdělávání trenérů. Jak jsem již psal v kapitole 3.3, studijní plán na výše zmíněné katedře nabízí předměty, které by studenty po absolvování měly připravit na studium trenéřských licencí. Dále je pak možnost zápisu studia specializace fotbalu, kde je možnost získání UEFA "B" licence. Právě tato možnost, dle odpovědí některých probandů, byla prvním impulzem k získání první licence. V následujícím grafu č. 2 uvedu přehled způsobu získání první licence.

Graf č. 2 Způsob získání první trenéřské licence

Legenda: A) probandi, kteří získali první trenéřskou licenci na KTV FPE na ZČU v Plzni

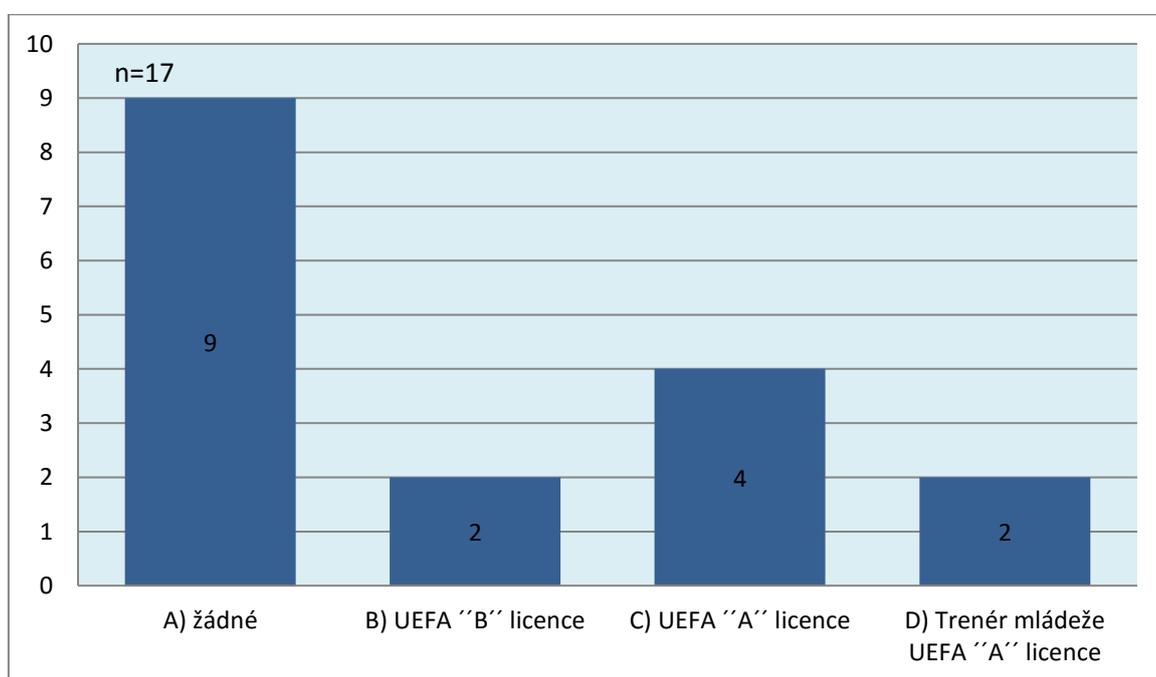
B) probandi, kteří získali první trenéřskou licenci na FAČR (ČMFS)

C) Jiný způsob získání licence

Z tohoto grafu č. 2 lze vidět, že většina studentů využila možnosti získání své první trenéřské licence právě na FPE KTV ZČU v Plzni a to jim pomohlo v začátcích trenéřské činnosti. Dá se tak říct, že studium na této katedře hraje velkou roli ve vzdělávání trenérů, kteří působí v FC Viktoria Plzeň. Pouze tři trenéři tuto možnost nevyužili a proband č. 2 a 4 svou první trenéřskou licenci získali ještě před nástupem do školy, tudíž pouze proband č. 8, který měl možnost získání licence na katedře, se pro tuto možnost nerozhodl. Dle jeho

vlastních slov to bylo nedostatečnou informovaností o této možnosti. Ve třetí skupině C je proband č. 9, který studoval bakalářské studium na Karlově univerzitě v Praze a trenérskou licenci získal právě tam.

Další věc, která mne zajímala u výběrového souboru, bylo další vzdělávání, co se trenérských licencí týká. Někteří trenéři jsou opravdoví začátečníci v oboru a tak je u nich odpověď negativní, avšak hodně trenérů z mého výběrového souboru již posunula úroveň trenérské licence na úroveň UEFA "A" licence nebo Trenér mládeže UEFA "A" licence. V následujícím grafu č. 3 opět uvedu přehled všech trenérů z výběrového souboru a jejich vývoj v úrovni trenérských licencí.

Graf č. 3 Další vzdělávání v oblasti trenérských licencí

Legenda:

- A) žádné další vzdělání v oblasti trenérských licencí
- B) do vzdělání na úroveň UEFA "B" licence
- C) do vzdělání na úroveň UEFA "A" licence
- D) do vzdělání na úroveň Trenér mládeže UEFA "A" licence

U tohoto grafu č. 3 musím doplnit to, že proband č. 5 a 9 ze skupiny A, již studují trenérskou licenci UEFA "A" a další tři trenéři o tom uvažují, konkrétně proband č. 1, 3 a 10. U skupiny B jsou trenéři, kteří začali se studiem trenérské licence "C". Z nich proband č. 2 již uvažuje o dalším navýšení na licenci UEFA "A". Ve třetí skupině je to proband č. 8, ostatní trenéři výběrového souboru v nejbližší době nezvažují další navýšení trenérské

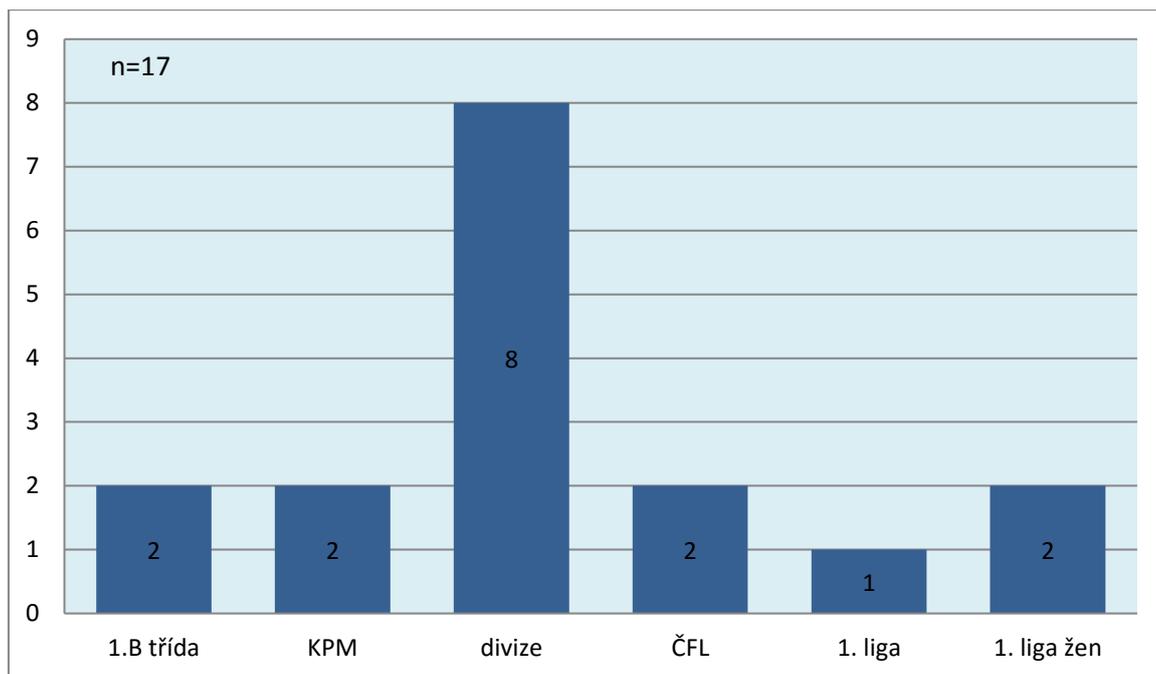
licence. Trenéři ze skupiny D jsou logicky jedněmi z nejstarších trenérů ve výběrovém souboru a tak jejich úroveň trenérské licence není překvapením. Konkrétně jsou to proband č. 14 a 15.

4.2.1.3 Trenérské stáže

Na otázku trenérských stáží jsem se dočkal méně odpovědí. Zkušenosti s trenérskou stáží mají prozatím pouze 4 ze 17 dotazovaných probandů. Tento způsob trenérského vzdělávání není podle odpovědí tolik dostupný, a i když dle slov většiny dotázaných by tuto možnost rádi využili, tak se jim zatím příležitost nenaskytla. Pouze probandi č. 11, 14, 15 a 17 uvádí zkušenost s trenérskými stážemi. A to sice proband č. 11 v Anglických týmech Norwich City a Fulham FC, proband č. 14 stáž v německém RB Leipzig, proband č. 15 stáž v italském F. C. Internazionale Milano a proband č. 17 například v USA u týmu Seminoles na univerzitě Florida State. Dle jejich slov byly stáže užitečné hlavně v získání přehledu a porovnání rozdílů ve vedení tréninkových jednotek, zázemí a přístupu.

4.2.1.4 Hráčská kariéra

Všichni trenéři z mého výběrového souboru jsou nebo byli aktivními fotbalisty. I když někteří z nich hráli v dorosteneckých kategoriích nejvyšší české soutěže, u více než 2/3 probandů byla v kategorií muž nejvyšší hranou soutěží soutěž amatérská. Jako důvody často uváděli začátek studia anebo v některých případech zranění. Výjimkou je proband č. 5, který hraje poloprofesionální ČFL v klubu TJ Jiskra Domažlice a proband č. 15, který v minulosti hrál také ČFL, dále je tu proband č. 16, který byl v kádru prvoligové TJ Škoda Plzeň. Také dvě ženy z mého výběrového souboru jsou aktivními fotbalistkami a obě uvádějí jako nejvyšší dosaženou soutěž 1. ligu žen. V následujícím grafu č. 4 opět uvedu pro přehled sumarizaci probandů v jednotlivých soutěžích.

Graf č. 4 Nejvyšší dosažená soutěž v hráčské kariéře

4.2.1.5 Obsazení trenérů u jednotlivých kategoriích

Další otázky při rozhovorech se týkali obsazení u jednotlivých kategoriích postupu v klubu FC Viktoria Plzeň. Co z rozhovorů vzešlo je, že všichni trenéři z výběrového souboru pracují u mládežnické kategorie. Je velmi složité udělat si obrázek o kariérním postupu, protože mládežnické týmy prochází často reorganizací a někteří trenéři postupují s jedním ročníkem až do přechodu ke starší kategorii a poté jdou opět k mladším ročníkům. Jako příklad bych uvedl kariérní postup probanda č. 14, který prochází kategoriemi od U12 po U15, tudíž pracuje střídavě v kategorii mladších a starších žáků. Jako začátky uvádí většina na pozici asistenta trenéra v některé z kategorie přípravek s výjimkou probanda č. 13 a 14, kteří začali v klubu již na postu trenéra mladších přípravek. Jednotlivé obsazení je popsáno v tabulce na následující stránce, kde je světle modrou barvou naznačeno probandovo dosavadní působení a tmavě modrou barvou jeho nynější tým.

proband/kategorie	U6	U7	U8	U9	U10	U11	U12	U13	U14
Č.1			■	■					
Č.2			■						
Č.3		■							
Č.4		■							
Č.5			■	■			■		
Č.6									
Č.7	■	■							
Č.8			■	■					
Č.9	■		■	■	■				
Č.10		■							
Č.11									
Č.12								■	
Č.13							■	■	■
Č.14							■	■	■
Č.15				■					
Č.16	■								
Č.17	■	■	■	■					

Tabulka č.2 Rozmístění trenérů u jednotlivých kategorií

proband/kategorie	U15	U16	U17	U18	U19	přípravky-ž.	žačky	juniorky
Č.1								
Č.2								
Č.3								
Č.4								
Č.5								
Č.6						■		
Č.7								
Č.8								
Č.9								
Č.10								
Č.11		■	■	■	■			
Č.12								
Č.13	■			■	■			
Č.14	■							
Č.15		■	■	■	■			
Č.16							■	
Č.17								■

Pokračování tabulky č. 2

4.2.1.6 Časové vytížení trenérů

Časové vytížení trenérů je v průměru u každého probanda přibližně stejné. U kategorie přípravek je méně tréninků, kdy trénují dvakrát týdně, ale k zápasům se přidávají víkendové turnaje. U starších kategorií jsou naopak častější tréninky, a co se týče zápasového vytížení, tak zde odpadávají turnaje a nahrazuje je pouze jeden víkendový zápas. Přípravě na trénink se věnují trenéři přibližně dvě hodiny týdně a dalšímu samostudiu vyhražují další hodinu až tři týdně. U trenérů právě studujících další licenci je toto číslo větší. Samostudium probíhá formou seminářů organizovaných klubem anebo četbou většinou internetových zdrojů.

4.2.1.7 Typy pracovních smluv trenérů

Všichni trenéři s výjimkou probanda č. 4 a č. 17 jsou za svoji práci finančně odměněni. Proband č. 4 trénuje v klubu zatím v rámci praxe při studiu UEFA "B" licence a tak za svou práci není zatím finančně odměněn. Dále proband č. 17 není nijak finančně ohodnocen. 12 ze zbylých 17 probandů jsou zavázáni v klubu dohodou o provedení práce. Pouze proband č. 13 a 14 mají v klubu uzavřený částečný pracovní poměr a proband č. 11 má uzavřenou smlouvu o pracovní činnosti. Důvodem je většinou vykonávání dalších funkcí, kdy proband č. 13 vykonává funkci šéftrenéra úseku přípravek a proband č. 14 je šéftrenérem žákovského úseku.

5 DISKUZE

Po vyhodnocení rozhovorů můžeme konstatovat, že spolupráce mezi KTV FPE na ZČU v Plzni a klubem FC Viktoria Plzeň je na velmi dobré úrovni. Ve prospěch hovoří fakt, že 17 trenérů z celkového počtu 30 trenérů působících u jednotlivých kategorií mládeže je absolventy nebo studenty KTV FPE na ZČU v Plzni.

Dalším zjištěním bylo, že začínající trenéři jsou přiřazováni ke kategorii přípravek a následně se posouvají ke starším kategoriím. Jako příklad bych mohl uvést probandy číslo 15. a 16., kteří zastávají post šéftrenérů u kategorie přípravek v případě probanda č. 16 a šéftrenéra žáků v případě probanda č. 15. Na tomto případě lze vidět, že studium na KTV FPE na ZČU v Plzni a následné samostudium studenty a absolventy dobře připraví na takto důležitou funkci v jednom z největších klubů v ČR. Právě tento příklad by mohl fungovat jako motivace a vzor pro začínající trenéry nebo studenty, kteří o práci trenéra přemýšlí. Podpora začínajících trenérů funguje na KTV FPE na ZČU v Plzni i v podobě pořádaného licenčního kurzu, který využilo 12 z celkového počtu 17 probandů. I začátky působení v klubu FC Viktoria Plzeň začalo u mnohých probandů právě díky plnění praxe v rámci studia licence UEFA "B", kdy po absolvování stáže byli osloveni klubem a pokračovali zde v trenérské práci.

Podle mého názoru je pro práci trenéra důležitá znalost hry i z pozice hráče a tak jsem se probandů dotazoval i na jejich hráčskou kariéru. Zde nebylo žádným překvapením, že všichni z dotázaných hráli nebo hrají aktivně fotbal. Je to důležité i při plnění licenčních kurzů, kdy musí každý jedinec prokázat základní herní dovednosti. Co se týká nejvyšší soutěže, kterou ve své kariéře hráli, tak zde většina dotázaných uvedla amatérské soutěže, pouze dva probandi uvedli poloprofesionální ČFL a výjimkou byl proband č. 16, který uvedl 1. ligu v týmu TJ Škoda Plzeň.

Na otázku časové vytíženosti byli odpovědi různorodé. U probandů záleží, u jaké kategorie jsou, protože kategorie přípravek má mimo zápasů také turnaje a ty jsou někdy i vícedenní, takže je zde obtížné vyčíslit časovou náročnost. Naopak ale věnují kratší čas tréninkům, protože většina týmů v kategorii přípravek trénuje pouze 2 krát týdně. U trenérů starších kategorií je zase větší časová vytíženost, co se tréninku týká, ale o víkendu se koná pouze jeden zápas. Každý z trenérů se k tomu vzdělává a to většinou pomocí internetových zdrojů a seminářů pořádaných klubem FC Viktoria Plzeň. Dále si také samozřejmě každý z trenérů připravuje tréninkové jednotky.

6 ZÁVĚR

Hlavním cílem této bakalářské práce byla analýza trenérské činnosti absolventů a studentů KTV FPE na ZČU v Plzni. Konkrétněji jsem potom zjišťoval míru spolupráce mezi KTV FPE na ZČU v Plzni a fotbalový klubem FC Viktoria Plzeň. K tomu bylo nejprve nutné popsat teoretická východiska, která jsem získal studiem relevantních zdrojů.

Do praktické části jsem využil informací, které jsem získal pomocí semistrukturovaného rozhovoru. Dosažené výstupy mi daly dostatek podkladů pro analýzu trenérské činnosti absolventů a studentů KTV FPE na ZČU v Plzni.

Výsledky praktické části této práce dokázaly velkou míru spolupráce mezi KTV FPE na ZČU v Plzni a fotbalovým klubem FC Viktoria Plzeň. Dále také dobrou teoretickou přípravu budoucích trenérů na výše zmíněné škole.

Doufám, že má bakalářská práce bude využita ať již budoucími trenéry, kteří studují na KTV FPE na ZČU v Plzni jako inspirace již aktivními trenéry nebo jako přehled širokému okruhu veřejnosti.

7 REFERENČNÍ SEZNAM

Literatura:

1. VOTÍK, Jaromír a Jiří ZALABÁK. Fotbalový trenér. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80247-3982-3.
2. VOTÍK. Fotbal trénink budoucích hvězd. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0029-3
3. MACHO. Fotbal vášně 20. Století. Praha: Brána, 1996. ISBN 80-85946-27-0
4. TOD, David, THATCHER, Joanne a Rachel RAHMAN. Psychologie sportu. Praha: Grada, 2012, ISBN 978-80-247-3923-6
3. BUZEK, Mario. A KOLEKTIV. Trenér fotbalu "A" UEFA licence. Praha: Olympia, 2007, ISBN 978-80-7376-032-8

Internetové zdroje:

- FORMÁNEK. *Vzdělávání trenérů: Jak získat trenérskou licenci?* Retrieved 10. 5. 2016 from the World Wide Web: <http://www.trenink.com/index.php/vzdelavani-treneru-publicistika-132/uft-publicistika-160/2487-jak-ziskat-trenerskou-licenci>
- RÝZNAR. *Pravidla pro sportovní centrum mládeže ČMFS*. Retrieved 10.5.2016 from the World Wide Web: <http://nv.fotbal.cz/grassroots/scmaspsm/default.htm>
- FAČR (n. d.). *Chcete se stát trenérem*. Retrieved . 22. 5. 2016 from the World Wide Web: <https://trenink.fotbal.cz/chcete-se-stat-trenerem/a697>
- Anonymous 2 (n. d.). *Řád trenérů FAČR*. Retrieved 25. 5. 2016 from the World Wide Web: <https://trenink.fotbal.cz/rad-treneru-facr/>
- Anonymous 3 (n. d.). *Mládež*. Retrieved 29. 5. 2016 from the World Wide Web: <http://www.fcviktoria.cz/zobraz.asp?t=mladez-aktualni-stav>
- Anonymous 4 (n. d.). *Partnerské školy*. Retrieved 29. 5. 2016 from the World Wide Web: <http://www.fcviktoria.cz/zobraz.asp?t=mladez-partnerske-skoly>

8 SOUHRN

Tato bakalářská práce mapuje úroveň spolupráce mezi KTV FPE na ZČU v Plzni a FC Viktoria Plzeň. Práce se skládá ze dvou částí – teoretická část je zaměřena na teoretická východiska, charakteristiku fotbalu, přehled licencí, přehled licenčního řádu, typologie trenérů a strukturu mládežnických týmů v FC Viktoria Plzeň. Praktická část vychází ze semistrukturovaného rozhovoru. Podrobný rozbor hodnotí celkem 16 otázek.

9 SUMMARY

This thesis present the level of cooperation between KTV FPE ZČU in Pilsen and FC Viktoria Plzeň. The thesis consists of two parts – theoretical part is focused on theoretical basis, characteristic of football, summary of the licences, survey of the licences, types of trainers and structure of the youth teams in FC Viktoria Plzeň. Practical part is based on the semistructured interview. The detailed description evaluates 16 questions.

10 PŘÍLOHY

Evidenční list

Souhlasím s tím, aby moje bakalářská práce byla půjčována k prezenčnímu studiu v Univerzitní knihovně ZČU v Plzni.

Datum:

Podpis:

Uživatel stvrzuje svým čitelným podpisem, že tuto bakalářskou práci použil ke studijním účelům a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno	Fakulta/katedra	Datum	Podpis

